



Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 1.10.35.02

**Inventaris van het archief van H. de Groot
[levensjaren 1583-1645]: Supplement, 1327-1629**

Versie: 04-05-2021

W.E. Smelt

Nationaal Archief, Den Haag 1928

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	7
Inhoud en structuur van het archief.....	8
Ordening van het archief.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Collectie Hugo de Groot, Supplement

Archiefbloknnummer:

1168

Omvang:

6 inventarisnummer(s), 28 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven en gedrukte teksten. De Nederlandstalige stukken van vóór ca. 1700 zijn geschreven in het gotische cursiefschrift, met name in de oud-Hollandse klerkencursief. De Duitse stukken zijn grotendeel in het Kurrentenschrift geschreven.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Hugo de Groot (1583-1645)

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Hugo de Groot was Nederlands bekendste rechtsgeleerde uit de 17e eeuw. Het supplement bevat stukken door hem verzameld in verband met allerlei juridische kwesties, onder andere in zijn hoedanigheid van advocaat-fiscaal voor het Hof van Holland. Het gaat met name om stukken over de V.O.C., de concurrentie met Engeland in Indie en diplomatieke pogingen dit onderlinge geschil op te lossen tussen 1595-1615; stukken omtrent de vrije vaart ter zee (geldigheid van buit e.d.) tussen 1599-1617; grensgeschillen en kwesties omtrent dijken en polders in Holland tussen 1520-1614, met retroacta; bestuurlijke (dorps)kwesties in Holland en Zeeland tussen 1327-1615, met retroacta. Tevens zijn er enige stukken over het loodswezen.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Collectie Hugo de Groot, Supplement, nummer toegang 1.10.35.02, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Groot, H. de suppl., 1.10.35.02, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Op 15 November 1864 werd bij Martinus Nijhoff, te 's-Gravenhage, publiek verkocht eene verzameling papieren, afkomstig van Hugo de Groot. Op welke wijze deze collectie onder den hamer kwam, deelt de heer Joh. F. Snelleman mede in een artikel "Hugo Grotius in de Tabak" (Nieuwe Rotterdamsche Courant, 27 Juni 1925). Zijn vader namelijk, makelaar in tabak in Rotterdam, had de verzameling aangenomen als betaling van eene schuld, die deze in te vorderen had van een klant in de buurt van Nijmegen. Alvorens de verzameling over te nemen had de heer Snelleman den raad ingewonnen van C. P. Tiele, die van zijn kant zich in verbinding stelde met zijn broeder P. A. Tiele en met J. H. Scheffer, gemeente-archivaris te Rotterdam.¹ Nadat de heer Snelleman de verzekering had gekregen, dat hij bij de transactie geen schade zou lijden, liet hij de verzameling bij Nijhoff veilen. Uit een exemplaar van den veilingscatalogus, bewaard op de Leidsche Universiteitsbibliotheek, kan men de namen van sommige der koopers en de prijzen vernemen².

De collectie omvatte 21 deelen benevens verschillende "Pièces relatives aux descendants de H. Grotius"; de deelen, genummerd I, VII en IX werden in kavels geveild.

Van het deel I, in den catalogus getiteld: "Recueil concernant les voyages des Hollandais aux Indes Orientales, la compagnie des Indes, etc., 1600-1616", werden 16 van de 42 kavels voor het Rijksarchief te 's-Gravenhage verworven, namelijk de nummers 14, 15, 21-25, 27, 29, 30, 31, 33, 34, 39-41; de andere nummers kwamen terecht in de Universiteitsbibliotheek te Leiden, het Rotterdamsche gemeente-archief en in particuliere handen.

Later werden nog voor het Algemeen Rijksarchief aangekocht de tot deel I behorende kavels 16 en 19, die in 1882 en 1897 bij Frederik Muller geveild werden.

Eveneens verwierf het Algemeen Rijksarchief op aucties, bij Nijhoff respectievelijk in 1897 en 1889 gehouden, de deelen in 1864 gemerkt II-IV: "Papieren van H. de Groot als Advocaat Fiscaal van den Hove van Holland, Zeeland en West-Vriesland 1608-1614", en deel V: "Verscheyde Disputen rakende de prov van Groeningen ende Ommelanden 1610 (suivi de quelques autres pièces)".

Van de op deze wijze verkregen papieren wordt hier eene beschrijving gegeven. Daarbij is de folieering in de banden gevolgd. Voor zoover deze afkomstig is van De Groot zelf, blijkt de groepeerling der stukken dikwijls minder nauwkeurig te zijn geschied: fragmenten, blijkbaar bij elkander hoorend, liggen van elkaar af. Door verwijzingen bij de beschrijvingen der afzonderlijke stukken is dit euvel ondervangen.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is door aankoop verworven.

1 De desbetreffende correspondentie is door den heer Joh. F. Snelleman geschonken aan de Bibliotheek van het Vredespaleis. In deze correspondentie wordt de bewuste schuldenaar met name genoemd; er blijkt evenwel niet uit, waarop de mededeeling over de herkomst berust, voorkomend in bet "Avis" in den veilingscatalogus, namelijk dat "la collection provient de la famille des Cornets de Groot à Bergen-op-Zoom, descendants en ligne droite du célèbre Hugo Grotius".

2 Het Algemeen Rijksarchief bezit eveneens een catalogus.

Inhoud en structuur van het archief**ORDENING VAN HET ARCHIEF**

Concordantie:

Oud	Nieuw
1.	40
2.	41
3.	42
4.	43
5.	44
6.	45

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

40

Stukken uit deel I der auctie 1864
1864

Op het Algemeen Rijksarchief opgenomen in de Verzameling Koloniale aanwinsten Oost-Indië onder no. 53.

- Fol. 90** Afschrift van een brief d.d. 1615 Mei 6 van de Staten-Generaal aan gezant Caron, met het bevel om de begonnen onderhandelingen met Koning Jacobus I betreffende den handel in Oost-Indië en de Noordvaart tot een goed einde te brengen. Z.d.
- Fol. 91** Brief van Tobias de Coene uit naam van bewindhebbers der O.-I. C. aan Hugo de Groot, inhoudende het verzoek om met gecommiteerden der O.-I. C., Caron en Oldenbarnevelt, in den Haag te beraadslagen over het laatste voorstel der Engelsche ter vereeniging der twee Compagnieën en over het door De Coene geconcipeerde antwoord. 13 October 1615
Gedrukt bij Molhuysen, Briefwisseling van Hugo Grotius I, blz. 412-413.
- Fol. 93** Extract uit een brief van Pieter Willemsz., vroeger in dienst van de Compagnie en thuisgekomen met de Engelsche schepen als oppercommies, inhoudende data betreffende zijn reis (d.d. 1615). Z.d.
De reis is 1615 te dateeren, daar de schrijver melding maakt van de reizen van Both en Reynst, die in 1614 plaats hadden, terwijl hij zelf in Februari daaropvolgende, dus in 1615, van Bantam vertrok. Met boven- en onderschrift van Tobias de Coene.
- Fol. 101-102** Afschrift van de remonstrantie, door de Engelsche commissarissen aan de gecommiteerden van Staten-Generaal en O.-I. C. overgeleverd op den 16en Februari 1615, waarin zij opnieuw - op grond van het jus gentium - aandringen op vrijen handel voor alle naties in Oost-Indië. Z.d.
De origineele remonstrantie bevindt zich op fo. 246-247.
- Fol. 103-110** Afschriften uit het resolutieboek van Laurens Reael, gouverneur over de Molukken, Banda, Amboina etc., en zijn raad, en van brieven aan en van denzelfde, betrekking hebbende op de moeilijkheden, gerezen tusschen Hollanders en Engelschen door het landen op 27(?) Maart 1613 bij Tahane op Maquian van een Engelsch schip, en de pogingen der Engelschen om met de inboorlingen handel te drijven, 1613 Maart 31 - 1613 April 15. 1 Augustus 1613
- Fol. 111** Verklaring van Willem Noblet te Hitto, dat de oversten van Hitto, ontboden voor Jan Pietersz. Coen, Nicolaes Puycq en Steeven Coteels (commandeur en opperkooplieden, gecommiteerd door gouverneur Jaspar Janssen de Jonghe en den raad der Hollandsche schepen op Hitto) verklaard hebben, dat zij Jan Jardin, kapitein van het daar geankerde Engelsche schip de Darling, geweigerd hebben om aldaar een huis te bouwen en handel te drijven. 11 April 1613
Met marginale aanteekeningen van Tobias de Coene.
- Fol. 113** Verklaring van Willem Noblet, Cornelis van Neck en Gerrit Hendricxz. Rotgans te Loehoe, dat de voor Jan Pietersz. Coen, Nicolaes Puyck en Steeven Coteels ontboden stadhouder van den Koning van Ternate, Quimmela Sabadin, verklaard heeft, dat hij Jan Jardin, kapitein van het voor Hitto geankerde Engelsche schip de Darling, die het recht geëischt had, aldaar een huis te bouwen en handel te drijven, dit geweigerd heeft. 12 April 1613
Met marginale aanteekeningen van Tobias de Coene.
- Fol. 114** Verklaring van Willem Noblet, Steven Coteels, Hans Meerman en Cornelis van Neck te Loehoe, dat zij, ontboden door Quimmela Sabadin, beloofd hebben het verzoek der Engelschen af te slaan en te helpen tegen 3 of 4 Engelsche schepen, die uit Bantam zouden komen. 13 April 1613
Met marginale aanteekeningen van Tobias de Coene
- Fol. 122-123** Brief van Cornelis Matelieff den Jonge te Rotterdam, aan Hugo de Groot op diens verzoek geschreven, betreffende den toestand van Indië, waarin hij wijst op de noodzakelijkheid, om in Oost-Indië een rendez-vous te stichten en om tegen den vijand offensief op te treden. 14 December 1613

In dezen brief beklagt Matelieff zich over de tegenwerking, die zijn vroeger ontvouwde plannen bij de bewindhebbers ondervonden hebben, waarom hij dan ook De Groot om geheimhouding van dezen brief verzoekt. Gedrukt bij Molhuysen, *Briefwisseling van Hugo Grotius, I, blz. 285-287*. Dit stuk is voor het Algemeen Rijksarchief verworven bij de auctie Fred. Muller, 1882.

- Fol. 127-129 en zonder fol.** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot: uittreksel van een stuk van Matelieff: Memorie op t stuck van Indiën; betreffende besprekingen, in de Statenvergadering van Holland in December 1614 gevoerd inzake subsidie aan de O.-I. C.;
- 1** betreffende verbeteringen, in de jaren 1615, 1616 en 1617 in Indië aan te brengen. (1614)
- 2**
- 3**
- In dorso van eenige der stukken heeft De Groot geschreven: 1614
- Fol. 136** Afschrift van een brief van den Staten-Generaal aan Caron d.d. 1613 Maart 23, inhoudende het verzoek om de gedeputeerden der O.-I. C., Reynier Pauw, Hugo de Groot, Jacob Boreel en Dirck Meerman, assistentie te verleenen. Z.d.
- Fol. 137-141** "Memoire des commoditez de l'union et incommoditez de la diversité des compagnies traffiquants aux Indes orientales". (1615)
Dit is eene memorie, van Nederlandsche zijde opgesteld. De vereeniging der Engelsche en Nederlandsche Compagnieën is bij de onderhandelingen van 1615 ter sprake gekomen (zie concept-verbaal op fo. 261-278), daarom mag men dit stuk 1615 dateeren
- Fol. 142** "Redenen, overgegeven by de coopluyden van Londen, handelende in d' Oost Indiën, aenwysende d' inconveniënten ende impossibiliteyten om een gemeyn capitael met de Hollanders te maken ende daermede in de voornoemde landen te handelen". (1615)
Voor de dateering zie noot bij fo. 137-141
- Fol. 143-144** "Redenen, bewysende, dat de beneficiën, die sylieden pretenderen, dat uyt der vereeniging van beyde compaigniën souden procederen, by andre manieren ende wegen souden moghen verkregen werden." - "Maer om aen syne Maiesteyt te verthoonen onse schuldigen plicht ende debvoir, hebben wy overdacht, hoe desen handel by dese twee natiën soude moogen gecontinueert werden met alsoo groote versekertheyt, ende meerder advantage by eene mutuele bescherminghe sonder vereeniging offt tsamenvoeginghe van de partyen". (1615)
Zes punten worden hier opgenoemd, waarvan de eerste 5 overeenstemmen met de 5 punten der memorie, door de Engelsche gedeputeerden den 29sten April 1615 geëxhibeerd (zie fo. 245). In het 6de punt bieden de Engelschen aan de Nederlanders toe te laten tot den handel in Cambaya, indien hun de handel in de Molukken toegestaan wordt. Voor de dateering zie noot bij fo. 137-141.
- Fol. 145-152** "Advijns op de nutticheyt ende nootwendicheyt van de voorgeslagen vereeniging van de Nederlandsche ende Engelsche Oost-indische Compaignie". (1615)
Voor de dateering zie noot bij fo. 137-141. In dorso aanteekeningen van De Groot.
- Fol. 153-166** Afschrift van eene memorie betreffende den toestand in de Molukken, waarin de schrijver tevens de Staten-Generaal verzoekt om deze eilanden krachtig tegen Spanjaarden en Engelschen te versterken. Z.d.
De memorie is vermoedelijk overgegeven den 14den October blijkens het rekest van dien datum (fo. 174-176), waarin vermoedelijk op dit stuk gezinspeeld wordt. In margine aanteekeningen van De Groot.
- Fol. 174-176** Copie van het den 14en October 1614 ingekomen rekest van bewindhebbers der O.-I. C. aan de Staten-Generaal om hun subsidie te verleenen tot het voortzetten van den strijd tegen de Spanjaarden in Tidore en Ternate, om met de Engelschen een vergelijk te treffen en om het octrooi van de W.-I. C. te beperken tusschen Kaap de Goede Hoop en Straat Magelhaes. Z.d.
Met dit rekest werd vermoedelijk overgegeven de memorie, waarvan het afschrift te vinden is op fo. 153-166.
- Fol. 184-190** Concept-verbaal van het gezantschap, door de O.-I. C. in Maart 1613 naar Engeland gezonden en bestaande uit Reynier Pauw, Hugo de Groot, Jacob Boreel en Diderick Meerman, met het doel om geschillen betreffende den Indischen handel bij te leggen. 1613
Dit stuk is van de hand van De Groot en is gedrukt bij Molhuysen, *Briefwisseling van Hugo Grotius, I, blz. 626-635*.
- Fol. 191** Copie van den brief d.d. 1613 Mei 24, geschreven door koning Jacobus I aan de Staten-Generaal. Z.d.
De brief is gedateerd 14 Mei hetgeen is 14 Mei volgens Engelschen stijl, corresponderende met 24 Mei Hollandschen stijl, en is geëxhibeerd 31 Mei d.o.v. (zie Res. St. Gen. 1613 Mei 31).

- Fol. 192** Afschrift van de memorie, door de gedeputeerden van Staten-Generaal en O.-I. C. overhandigd aan den gezant Caron na het sluiten der conferentie (na 9 Mei 1613). 1613
Dit stuk is van de hand van Dirck Meerman
- Fol. 193-195** Instructie, door de bewindhebbers der O.-I. C. aan hunne gedeputeerden gegeven. 28 Februari 1613
- Fol. 196-199** Afschrift van de instructie, door de bewindhebbers der O.-I. C. aan hun gedeputeerden gegeven voor hunne onderhandelingen met den gezant Winwood, tevens instructie voor de in Engeland te voeren onderhandelingen. 28 Augustus 1612
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 200** Afschrift van den brief d.d. 1613 Januari 12, door de Staten-Generaal geschreven aan de bewindhebbers der O.-I. C., inhoudende dat de gedeputeerden zich tot de reis naar Engeland moeten maken. Z.d.
- Fol. 201-202** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot, gevende het kort verhaal van de gebeurtenissen 1613 April 1 - 1613 April 24. Z.d.
- Fol. 203-204** Concept van een memorie, aan de Engelsche gecommiteerden te overhandigen, inhoudende de uiteenzetting van de zware kosten, geleden door de Compagnie ten behoeve van den oorlog in Indië, tevens eene lijst van de forten aldaar en van de uitgevaren schepen. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 204a-209** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot, o.m. bevattende de punten, door de Engelschen tegen de Nederlanders in zake den Indischen handel aangevoerd; met weerlegging. Z.d.
In dorso heeft De Groot geschreven: "Cladden op de deputatie ao. 1613 in Engelant." Het nummer 204a is niet afkomstig van De Groot: deze heeft blijkbaar vergeten, dit blad te folieeren.
- Fol. 210-215** Fragment van het klad van het verbaal. 1613
Dit stuk is van de hand van De Groot. In dorso: "verbael van Engelant roerende Oost-Indië 1613".
- Fol. 216** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot, behoorende bij het kladverbaal d.d. 1613. Z.d.
- Fol. 217-218** Concept-memorie voor den gezant Caron betreffende zijne besprekingen met de Engelsche gedeputeerden. (1613)
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 219-220** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende de kosten, door de Compagnie gedragen ten behoeve van den oorlog in Indië. Z.d.
Deze kladaanteekeningen zijn blijkbaar gemaakt met het oog op de conferentie van 1613.
- Fol. 222-226** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot, bevattende o.m. de eischen der Engelschen en de weerlegging daarvan door de Gedeputeerden van Staten-Generaal en O.-I. C., benevens een uittreksel in Fransche vertaling uit het register van resoluties der Staten-Generaal, d.d. 1603 November 1, bevattende eene vermaning aan de gedeputeerden, om er op te letten, dat aan de schepen, varende op Oost-Indië, gelast wordt, den vijand afbreuk te doen, en een dito van den brief d.d. 1600 April 30, geschreven door den bisschop van Malakka aan den Spaanschen koning. Z.d.
In dorso: "Minuten Oost-Indië".
- Fol. 227-228** Afschrift van een brief (d.d. 1612 Februari 10) van bewindhebbers der O.-I. C. aan de Staten-Generaal in antwoord op een brief d.d. 1612 Februari 2, waarin zij de Staten-Generaal verzoeken om van hunne vriendschap jegens de Engelschen bij den gezant Winwood te willen getuigen. Z.d.
Eenzelfde afschrift bevindt zich op fo. 239-240. De origineele brief is geschreven den 10den Februari en geëxhibeerd den 13den Februari (zie Res. St. Gen. 1612 Februari 13).
- Fol. 229-230** Afschrift van de verklaring d.d. 1612 Februari 22, en verzoeken van bewindhebbers der O.-I. C. in Enkhuizen voor burgemeesters en raden aldaar afgelegd door Dirck Allerts, schipper van het schip Batavia, en andere personen, inhoudende, dat de Engelschen - ondanks de vriendschap, hun herhaaldelijk door de Nederlanders bewezen - de vijanden van deze, n.l. de Bandaneezen en Spanjaarden, van oorlogsmunitie hebben voorzien. Z.d.
Met bovenschrift van de hand van De Groot.
- Fol. 231-232** Afschrift van de verklaring d.d. 1612 Februari 23, ten verzoeken van de bewindhebbers der O.-I. C. in Zeeland voor notaris Jan Hendricx en voor getuigen te Middelburg afgelegd door Arent Maertsen, burger van Vlissingen, als schipper

- van het schip Walcheren den 14en Mei 1606 onder Pauwels van Caerden uitgevaren, inhoudende, dat de Engelschen de Nederlanders op Bantam en Banda hebben tegengewerkt. Z.d.
- Fol. 235** Afschrift van de verklaring d.d. 1612 Februari 24, ten verzoeke van de bewindhebbers der O.-I. C. in Amsterdam afgelegd voor burgemeesters en raden aldaar door Jan Willemsz. van der Schoor, die zich in 1605 in Oost-Indië bevond, betreffende de vijandelijke houding der Engelschen in Bantam. Z.d.
- Fol. 236-238** (fol. 237 door De Groot overgeslagen). Extract uit de journalen van gouverneur Hendrick van Bergel en van commies Jan Pietersz. Coen en uit mondelinge verklaringen van den laatste betreffende beweerden overlast, door de Nederlanders den Engelschen in Indië aangedaan. Z.d.
- Fol. 239-240** Afschrift van een brief (d.d. 1612 Februari 10) van de bewindhebbers der O.-I. C. aan de Staten-Generaal - in antwoord op een brief d.d. 1612 Februari 2 -, waarin zij de Staten-Generaal verzoeken, om van hunne goede vriendschap jegens de Engelschen bij Winwood te willen getuigen. Z.d.
Zie voor eenzelfde afschrift bij fo. 227-228, waar men tevens de motiveering van de dateering vindt.
- Fol. 241-244** Concept-brief, inhoudend het verslag van de gedeputeerden der Staten-Generaal aan "mijn heere". 6 Mei 1615
Dit stuk is van de hand van De Groot. Vermoedelijk is de geadresseerde gezant Caron, daar den geadresseerde verzocht wordt den Engelschen koning rapport van de onderhandelingen te doen (zie op fo. 243 verso en 244).
- Fol. 245** Afschrift van de memorie van de Engelsche gedeputeerden betreffende de vereeniging van de Nederlandsche en Engelsche O.-I. C. Geëxhibeerd 1615 April 29. 29 April 1615
De 5 hier opgenoemde punten vindt men in Hollandsche vertaling op fo. 143 verso, nog gevolgd door een 6de punt (zie noot bij fo. 143-144). Een dergelijk afschrift bevindt zich ook in het concept-verbaal van 1615 op fo. 270.
- Fol. 246-247** Memorie van de Engelsche gedeputeerden, waarin zij aandringen op vrijen handel in Indië, Geëxhibeerd 1615 Februari 16. 16 Februari 1615
Een afschrift van dit stuk bevindt zich op fo. 101-102.
- Fol. 248-249** Memorie van de Engelsche gedeputeerden, waarin zij aandringen op vrijheid van handel, gronden aanvoerend, die zij ontleenen aan "des discours publiés en ces provinces unies pour le libre commerce aux Indes". (Geëxhibeerd 1615 Februari 23). 23 Februari 1615
De datum van overlevering blijkt uit het verbaal (fo. 261-278).
- Fol. 250-253** Memorie van de Engelsche gedeputeerden, waarin zij direct antwoord geven op zekere vier vragen, hun door de Nederlanders gesteld. (Geëxhibeerd 1615 Maart 6). 6 Maart 1615
De datum van overlevering blijkt uit het verbaal (fo. 261-278).
- Fol. 255-256** Memorie der Engelsche gedeputeerden. Geëxhibeerd 1615 Maart 16. 16 Maart 1615
- Fol. 257-258** Memorie der Engelsche gedeputeerden. Geëxhibeerd 1615 Maart 20. 20 Maart 1615
- Fol. 259-260** Memorie der Engelsche gedeputeerden. Geëxhibeerd 1615 Maart 31. 31 Maart 1615
- Fol. 261-278** Concept-verbaal van de conferentie, 1615 Februari - 1615 Mei gehouden door Dirck Bas, Albert Joachimi, Hugo de Groot, Jacob Boreel, Dirck van Os, Dirck Gerritsz. Meerman, Aelbert Fransz. Sonck met de Engelsche gedeputeerden Heyndrick Wotton, Clement Edmunds, Robert Midleton en Mauris Abbott betreffende de Indische zaken. 1615
Gedeeltelijk van de hand van De Groot. In het verbaal liggen de volgende stukken: op fo. 270 een afschrift van de memorie, 29 April 1615 geëxhibeerd (zie beschrijving op fo. 245); op fo. 271 een concept-remonstrantie van de Nederlanders d.d. 1615 April 29; op fo. 273 een afschrift van de memorie, 30 April 1615 geëxhibeerd door de Nederlandsche gedeputeerden, betreffende de vereeniging der Nederlandsche en Engelsche O.-I. C.; op fo. 276 het afschrift van den brief d.d. 1615 Mei 6 van de Staten-Generaal aan den Engelschen koning; op fo. 278 het concept daarvan van de hand van De Groot.
- Fol. 279** Kladmemoire van Hugo de Groot, betreffende wijziging van het octrooi van de O.-I. C. Z.d.
- Fol. 280-288** (fol. 282 door De Groot overgeslagen). Concept van een nieuw octrooi voor de O.-I. C., bevattende 45 artikelen. (1614 of later). 1614 (of later)
In art. 36 wordt toestemming gevraagd om Portugeezen en Spanjaarden afbreuk te doen in overeenstemming met de acte van autorisatie der Staten-Generaal d.d. 1611 Maart 4 (foutievelijk heeft het concept Maart 14) (zie Res. Staten-Generaal 1614 Februari 5 en 7 en Maart 4).

- Fol. 289-291** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende wijziging van het octrooi van de O.-I. C. Z.d.
- Fol. 293** Factuur van de carga der schepen Middelborg, Hollandia en Naerden. Z.d.
De Middelborg is 1612 hier teruggekomen.
- Fol. 294** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende het feit, dat iemand, die de Portugeesche vloot heeft overwonnen en Bantam heeft ontzet, geen belooning heeft gekregen voor de door hem aan de Compagnie bewezen diensten. Z.d.
Bedoelde persoon moet Wolfert Hermansz. zijn; genoemde feiten hebben 1601 plaats gehad.
- Ongefolieerd (Fol. 294/1-2)** Twee bladen kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende de wijze, hoe men zich ten opzichte van den buit moet gedragen. Z.d.
Deze en de 4 volgende stukken zijn van kleiner formaat en niet door De Groot gefolieerd; zij zijn echter na fo. 294 gelegd en hiermee in één omslag vereenigd.
- Ongefolieerd (Fol. 294/3)** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende het octrooi van de O.-I. C. Z.d.
- Ongefolieerd (Fol. 294/4)** Kladmemoire van Hugo de Groot, bevattende eene opsomming van de in 1595 - 1603 door Holland, Zeeland en de O.-I. C. uitgeruste schepen. Z.d.
- Ongefolieerd (Fol. 294/5)** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende de houding, door de O.-I. C. aan te nemen bij de onderhandelingen met Spanje. Z.d.
Deze aantekeningen bevatten eene aanvulling van het concept-vertooq (fo. 295-299) en zijn opgenomen in het vertooq (fo. 405-413).
- Ongefolieerd (Fol. 294/6)** Fragment van kladaanteekeningen betreffende een proces over de buitverdeeling. (c. 1605)
Vermoedelijk zijn dit aantekeningen betreffende het proces, door Heemskerck met bewindhebbers der O.-I. C. gevoerd; de uitspraak vond plaats 14 Juli 1606 (zie Res. Staten-Generaal 1606 Juli 13 en 14).
- Fol. 295-299** Concept van het vertooq, door Hugo de Groot opgemaakt voor de O.-I. C., betreffende de houding, door deze bij de onderhandelingen met Spanje aan te nemen. Z.d.
Onder dit stuk staat: "provisieeel". Eene tweede redactie van dit vertooq is te vinden op fo. 405-413, terwijl fo. 294/5 aanvullende aantekeningen bij het concept bevat.
- Fol. 300-301** Copie van een brief d.d. 1605 Januari 14, van Steven van der Haghen en zijn raad te Bantam, bestaande uit Cornelis Bastyaensz., Houtman, Hendrick Compostel, Roberto Oultremans, Francois Thibaut en Jan Jansz. Mol, aan de bewindhebbers der O.-I. C., inhoudende het verzoek om oorlogsschepen te zenden ten einde samen met den Samorijn de Portugeezen uit Malabar te verdrijven. Z.d.
- Fol. 302-303** Copie van den brief van den Koning van Ternate, Sultan Haydan, aan den Koning van Engeland d.d. 1605 Juli 18, waarin hij hem mededeelt, dat hij de Engelschen niet tot den handel in de Molukken kan toelaten, daar hij den geheelen handel reeds aan de Nederlanders heeft beloofd in ruil voor hunne hulp tegen de Portugeezen, welke hulp vroeger door de Engelschen niet gegeven was, waardoor ook hun recht op handel was komen te vervallen. Z.d.
- Fol. 322** Factuur van de carga der schepen Mauritius, Rotterdam en de Dolphijn, opgemaakt te Bantam 1616 Januari 15. 15 Januari 1616
- Fol. 329** Fragment van een concept van het rekest (d.d. 1607 October 8), door Bewindhebbers der O.-I. C. aan de Staten-Generaal overgegeven, inhoudende het verzoek, om hen met 4 of 6 schepen tegen het volgend voorjaar bij te staan, en concept van een brief van [onbekend] aan Bewindhebbers, om onverwijld een dusdanig rekest aan de Staten-Generaal gereed te maken. Z.d.
Gemeld wordt, dat "dese morgen" in de vergadering der Staten van Holland een resolutie genomen is, om de Cie. met eenige halve kanonnen bij te staan en tegen het voorjaar met 4 of 6 schepen. „Dese morgen" is 1607 October 8 blijkens Res. Staten van Holland op dien datum. De datum van het concept-rekest is dus eveneens 1607 October 8. Zie voor het rekest en voor de genomen resolutie Res. Staten-Generaal 1607 October 8 en 9. Zie voor het concept-rekest op f. 422-423. In dorso kladaanteekeningen van De Groot.
- Fol. 330** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot, waarin opgesomd worden de lasten, door de Compagnie gedragen tot de oorlogvoering in Indië, en de behaalde buit. Z.d.
- Fol. 331-332** Lijst van den inhoud van 11 brieven, dateerend 1606 November 24 - 1607 Februari 13, geschreven door den Koning van Spanje aan don Martin Alfonso de Castro, don Andrea Furtado Mendoza e.a., waaruit van de vijandelijke bedoelingen der Spanjaarden tegen de Nederlanders, o.m. in Voor-Indië en Malakka blijkt. Z.d., 1 stuk

- Fol. 333-334** Zie veilingcatalogus nos. 1-10. Bovengenoemde lijst vermeldt behalve deze 10 onder no. 6 nog een brief d.d. 1606 December 23 aan den koning van Canarië. Fragment van een concept-rekest van bewindhebbers der O.-I. C. aan de Staten-Generaal (d.d. 1606) om het aandeel van het land in den gemaakten buit op billijke wijze vast te stellen, door n.l. in aanmerking te nemen de groote kosten, die de Compagnie te maken heeft voor den offensieven oorlog. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot. Op fo. 367 vindt men het slot van dit concept; op fo. 342-343 vindt men een afschrift; op fo. 369-373 een afschrift met veranderingen in margine. De data, waartusschen het rekest te plaatsen is, zijn 2 Maart en 20 Mei 1606: de mededeeling komt n.l. voor, dat Cornelis Matelieff het vorig jaar en Pauwels van Caerden dit jaar aan het hoofd van de vloot staat; verder, dat de vergadering der Heeren XVII tegen 20 Mei beschreven is, terwijl het afschrift (fo. 369-373) vermeldt, dat Bewindhebbers 2 Maart eene remonstrantie betreffende dezelfde zaak hebben overgeleverd. (Zie Res. Staten-Generaal 1606 Maart 3, waar de ontvangst van een brief d.d. Maart 2 van de Admiraliteit van Rotterdam bericht wordt.) Zie ook Res. Staten-Generaal 1606 Maart 4, waar vermeld wordt de ontvangst van een niet nader omschreven remonstrantie van Bewindhebbers, en Res. Staten-Generaal 1606 April 20 en 22, waaruit blijkt het geschil, gerezen tusschen de Bewindhebbers en de Admiraliteit over de verdeling van den buit, binnengebracht door de Erasmus en de Nassau. Zie nog Res. Staten-Generaal Mei 22, waar staat, dat geordonneerd is de remonstrantie van Bewindhebbers aan de Staten van Zeeland te zenden.
- Fol. 335-336** Fragment van een extract uit het journaal van Heemskerck betreffende eene reis, begonnen April 1601, tegelijk met eene reis van Wolphart Harmansz. naar de Molukken. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot. Voor het slot van dit extract zie fo. 420-421.
- Fol. 337-340** Concept van eene remonstrantie van bewindhebbers der O.-I. C. aan de Staten-Generaal, om boven de reeds geconsenteerde 100 000 gulden 's jaars voor 3 jaar nog jaarlijks 75 000 gulden benevens ammunitie te consenteeren. 1609
Dit stuk is van de hand van De Groot. Genoemde 100000 gulden 's jaars zijn 29 September 1609 geconsenteerd (zie Res. Staten-Generaal 1609 September 29), terwijl 31 October 1609 nog 25000 gulden worden toegestaan, misschien als antwoord op dit rekest (zie Res. Staten-Generaal 1609 October 31).
- Fol. 342-343** Afschrift van het concept-rekest van bewindhebbers der O.-I. C. aan de Staten-Generaal (d.d. 1606) om het aandeel van het land in den gemaakten buit op billijke wijze vast te stellen, door n.l. in aanmerking te nemen de groote kosten, die de Compagnie te maken heeft voor den offensieven oorlog. Z.d.
Zie voor het concept-rekest op fo. 333-334 en fo. 367, en ook aldaar voor de dateering; voor een afschrift met veranderingen in margine op fo. 369-373. Het afschrift heeft niet overgenomen het slot van het concept-rekest.
- Fol. 344-345** Concept van een brief van bewindhebbers der O.-I. C. aan den Koning van Ternate, inhoudende het verzoek om den twist met den Koning van Tidore bij te leggen en de Nederlanders boven anderen, die geen moeite doen om de Spanjaarden en Portugeezen te verdrijven, te bevoordeelen. 1606
Dit stuk is van de hand van De Groot en 1606 te dateeren, daar het blijkbaar gelijktijdig is met den brief aan den koning van Tidore (zie fo. 365-366). Op fo. 361-362 vindt men een afschrift van dit concept met marginale aantekeningen van De Groot.
- Fol. 346-352** Copie van het rekest van bewindhebbers der O.-I. C. aan de gezanten naar Frankrijk, inhoudende het verzoek om bij den Koning het oprichten van eene O.-I. C. aldaar tegen te houden. 1610
Het stuk is om de volgende reden 1610 te dateeren: in April 1610 is een gezantschap, bestaande uit de heeren Brederode, Van der Mijle en Malderee, naar Frankrijk gezonden, dat o.m. tot last had, den koning te overreden om zijne toestemming tot de oprichting van eene O.-I. C. niet te verleen (zie Leg. arch. no. 621). Eene Fransche vertaling van dit stuk vindt men op fo. 353-358.
- Fol. 353-358** Fransche vertaling van het rekest van bewindhebbers der O.-I. C. aan de gezanten naar Frankrijk, inhoudende het verzoek om bij den Koning van Frankrijk het oprichten van eene O.-I. C. aldaar tegen te houden. 1610
De copie van het rekest vindt men op fo. 346-352. Zie voor de dateering aldaar.
- Fol. 359-360** Concept van een brief van de bewindhebbers der O.-I. C. aan de "seigneurie" van Banda, met het verzoek om de Nederlanders boven anderen, die geen moeite doen om de Spanjaarden en Portugeezen te verdrijven, te bevoordeelen. 1606

- Met marginale aantekeningen van De Groot. Dit stuk is 1606 te dateeren, daar het blijkbaar gelijktijdig is met den brief aan den koning van Tidore (zie fo. 365-366 en fo. 430 verso). Onder aan fo. 360 staat aangeteekend, dat brieven van gelijken inhoud zullen gezonden worden aan de koningin van Batavia en aan den koning van Bantam.
- Fol. 361-362** Afschrift van een concept-brief van bewindhebbers der O.-I. C. aan den Koning van Ternate met het verzoek om den twist met den Koning van Tidore bij te leggen en de Nederlanders boven anderen, die geen moeite doen om de Spanjaarden en Portugeezen te verdrijven, te bevoordeelen. 1606
Met in margine aantekeningen van de hand van De Groot. De concept-brief vindt men op fo. 344-345. Zie voor de dateering aldaar.
- Fol. 364** Concept van een brief van de bewindhebbers der O.-I. C. aan de "seigneurie" van Amboina met betuigen van vriendschap. 1606
Dit stuk is van de hand van De Groot en op één blad met het concept van den brief aan den koning van Siau (fo. 364 verso.) Dit stuk is 1606 te dateeren, daar het blijkbaar gelijktijdig is met de brieven aan de seigneurie van Banda en aan den koning van Johor (zie fo. 350-360 en fo. 424).
- Fol. 365-366** Afschrift van een concept-brief van de bewindhebbers der O.-I. C. aan den Koning van Tidore, met het verzoek om den twist met den Koning van Ternate bij te leggen en de Nederlanders boven anderen, die geen moeite doen om de Spanjaarden en Portugeezen te verdrijven, te bevoordeelen. 1606
Met marginale aantekeningen van De Groot. Dit stuk is 1606 te dateeren, daar het geheel in het kader der overige brieven aan de inheemsche vorsten past.
- Fol. 367** Slot van het concept, beschreven boven op fol. 333-334.
Fol. 369-373 Afschrift van het rekest (d.d. 1606) van bewindhebbers der O.-I. C. aan de Staten-Generaal om het aandeel van het land in den gemaakten buit op billijke wijze vast te stellen, door n.l. in aanmerking te nemen de groote kosten, die de Compagnie te maken heeft voor den offensieven oorlog. Z.d.
Met veranderingen in margine en in dorso kladaantekeningen van De Groot. Op fo. 333-334 en fo. 367 vindt men het concept-rekest van de hand van De Groot, op fo. 342-343 een afschrift; in dit afschrift is wel het slot van het concept-rekest overgenomen, maar dit is doorgestreept. Zie voor de dateering de noot bij fo. 333-334.
- Fol. 374-379** Afschrift van de remonstrantie, (4) Maart 1606 door het bewindhebbers der O.-I. C. aan de Staten-Generaal overgegeven, inhoudende het verzoek, om de opbrengst van den te maken buit gedurende de 1ste en 2de 10-jarige rekening, vermeerderd met de convooigelden van de Oost-indische goederen samen te voegen tot een "aerarium militare", waaruit de oorlogskosten in Oost-Indië bestreden zullen worden. Z. d
Met inliggend blad, waarop kladaantekeningen van de hand van De Groot. De eenige remonstrantie van Bewindhebbers, waarvan de Res. der Staten-Generaal in Maart 1606 melding maken, is de niet nader omschrevene van 4 Maart.
- Fol. 380** Kladaantekeningen van Hugo de Groot betreffende de houding van de O.-I. C. bij de onderhandelingen met Spanje. Z.d.
- Fol. 381, 382, 384-386** Kladaantekeningen van Hugo de Groot, bevattende uittreksels uit het journal van Matieff betreffende eene reis, gemaakt in 1605, 1606, 1607. Z.d.
- Fol. 387** Kladaantekeningen van Hugo de Groot, bevattende uittreksels uit het resolutieboek van den raad in Oost-Indië van 1610 - Mei 1611. Z.d.
- Fol. 389** Kladaantekeningen aan Hugo de Groot met betrekking tot het volgende concept. Z.d.
- Fol. 389-392** Concept van de remonstrantie (d.d. 1612 Juli 28) van bewindhebbers der O.-I. C. aan de Staten-Generaal, inhoudende het verzoek: ten 1ste om steun tegen den vijand in Oost-Indië, ten 2de om medewerking tot het houden van eene conferentie met de Engelschen ter regeling der Indische zaken, ten 3de om eene resolutie te nemen op eene vroeger overgeleverde remonstrantie nopende het gebruik van het kapitaal van de 10-jarige rekening voor den handel in Indië. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot. De remonstrantie is te dateeren op 28 Juli 1612 (zie Res. Staten-Generaal 1612 Juli 28).
- Fol. 395** Kladaantekeningen van Hugo de Groot, met betrekking tot het voorgaande concept. Z.d.
- Fol. 396** Kladaantekeningen van Hugo de Groot, met betrekking tot het voorgaande concept. Z.d.
- Fol. 397-402** Concept van eene remonstrantie (uit naam van bewindhebbers der O.-I. C. over te geven aan de gezanten naar Frankrijk), aantoonende de nadeelen, die het oprichten van een O.-I. C. in Frankrijk zou meebrengen. 1610

- Dit stuk is van de hand van De Groot. Om de volgende redenen is het stuk 1610 te dateeren: daar op fo. 399 de Trèves vermeld worden, is het stuk in 1609 of daarna opgesteld. Terwijl de Res. der Staten-Generaal voor 1609 niets betreffende deze kwestie vermelden, is deze zaak in 1610 ter sprake gekomen ten 1ste blijkens den last, den gezanten naar Frankrijk in 1610 medegegeven (zie op fo. 346-352), en ten 2de blijkens de Res. der Staten-Generaal 1610 Januari 14 en Maart 5, waar vermeld worden resp. de ontvangst van een brief d.d. Januari 3 van den gezant Aerssens, behelzende de Fransche plannen tot oprichting van een O.-I. C., en het besluit om Aerssens te schrijven, dat hij te weten moet zien te komen, welke personen den Franschen koning hadden verzekerd van de instemming van de Staten-Generaal in hun plan. Op grond van den inhoud van het reeds genoemde rekest (fo. 346-352), dat het adres in dorso heeft, is geconcludeerd, dat geadresseerden hier eveneens de gezanten naar Frankrijk zullen zijn en adressanten de Bewindhebbers. Wat betreft de oprichting van een O.-I. C. in Frankrijk, deze kwestie is reeds in 1605 ter sprake gekomen (zie Van Deventer, Gedenkstukken van Johan van Oldenbarnevelt, III, blz. 26, waar is afgedrukt eene memorie d.d. 1605 Februari 23 van Aerssens aan koning Hendrik IV, waarin hij het oprichten er van afraadt, en De Jonge, De opkomst van het Nederlandsch gezag in Oost-Indië. III, blz. 116). Zie ook Res. Staten-Generaal 1611 Juni 11, waar de ontvangst van een brief d.d. Mei 26 van Aerssens over deze zaak vermeld wordt.
- Fol. 403** Kladaanteekeningen van Hugo De Groot, in het Latijn gemaakt, o.m. betreffende tochten, door Drake in 1578 - '80, '85, '86, en '95, door Cavendish in 1586 - '88, door Raleigh in 1595 en '96 en 1584 - '87 gemaakt. Z.d.
- Fol. 404** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende de zaken in West- en Oost-Indië. Z.d.
- Fol. 405-413** Tweede redactie van het vertoog, door Hugo de Groot opgemaakt voor de O.-I. C. betreffende de houding, door deze bij de onderhandelingen met Spanje aan te nemen. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot. Het concept is te vinden op fo. 295-299, terwijl fo. 294/5 aanvullende aantekeningen bij het concept bevat.
- Fol. 414** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende de zaken in Indië. Z.d.
- Fol. 415-419** Memorie, betoogende de noodzakelijkheid van voortzetting van den handel op Oost-Indië, een gewichtig punt bij de vredesonderhandeling met Spanje. Z.d.
Deze memorie sluit zich aan bij het vertoog, waarvan de 2de redactie is te vinden op fo. 405-413 en het concept op fo. 295-299 (en fo. 294/6).
- Fol. 420-421** Slot van het extract uit het journaal van Heemskerck betreffende eene reis, begonnen April 1601 tegelijk met eene reis van Wolphart Hermansz. naar de Molukken. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot en heeft in dorso: Oost Indië, extract uyt jornael van [onbekend] Van Heemskerck. Het begin van dit extract vindt men op fo. 335-336.
- Fol. 422-423** Concept van het rekest (d.d. 1607 October 8), overgegeven door bewindhebbers der O.-I. C. aan de Staten-Generaal, inhoudende het verzoek om geschut voor de 12 schepen, die November e.k. naar Oost-Indië zullen gezonden worden, en om 6 oorlogsschepen in het volgende voorjaar. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot. Zie voor fragment-concept van dit rekest op fo. 329 en ook aldaar voor dateering.
- Fol. 424** Concept van een brief van de bewindhebbers der O.-I. C. aan den koning van Johor met betuigingen van vriendschap en waarin tevens de hoop wordt uitgesproken, dat bij aankomst van den brief de stad Malakka veroverd zal zijn. 1606
Dit stuk is van de hand van De Groot. Op de ommezijde concept voor een brief aan den grooten Samorijn van Malabar. Dit concept is 1606 te dateeren wegens het feit, dat het geschreven is op de achterzijde van het concept van den brief aan den Samorijn van Malabar d.d. 1606 (fo. 424 verso-425).
- Fol. 424 verso-425** Concept van een brief van de bewindhebbers der O.-I. C. aan "den grooten Samorijn van Malabar", met betuiging van vriendschap, en waarin tevens gememoreerd wordt het verbond, gesloten door hem met admiraal Steven van der Haegen. 1606
Deze stukken zijn van de hand van De Groot. Gesproken wordt over het feit, dat in Mei van het voorgaande jaar een vloot naar Oost-Indië gezonden is onder Cornelis van Matelyef, in Mei l.l. een onder Pauwels van Caerden, welke hun last om Malabar aan te doen, wegens tegenwind niet hebben kunnen volvoeren. Hieruit volgt, dat deze brief 1606 te dateeren is, daar genoemde tochten resp. in 1605 en 1606 plaats vonden. Op de ommezijde van het eene stuk concept voor een brief aan den koning van Johor.

- Fol. 426** Concept van een rekest van bewindhebbers der O.-I. C. aan de Staten-Generaal, inhoudende het verzoek om eene gunstige resolutie te nemen op de verdere punten van een vorig rekest, nl. het uitrusten van een tweede vloot naar Oost-Indië. Z.d.
Met marginale aantekeningen van De Groot.
- Fol. 427-428** Concept van een rekest van bewindhebbers der O.-I. C. aan de Staten-Generaal, om - evenals dit jaar een vloot naar de Spaansche kusten is gezonden - hetzelfde ook het volgend jaar in Januari of Februari te doen, terwijl bewindhebbers hun bijstand tot deze onderneming beloven, en om de admiraliteit van Holland te belasten, om het groote schip, liggende achter Wieringen, en andere schepen naar Zeeland te zenden en de Hollandsche schepen, in zee zijnde onder admiraal Hautain, te bevelen in Zeeland binnen te loopen. 1606
Dit stuk is van de hand van De Groot. Het stuk is 1606 te dateeren, daar de tocht onder Hautain in dit jaar plaats vond. De kwestie is den 4den November in de Staten-Generaal geopperd, den 9den is er over gedelibereerd, den 10den is de betreffende resolutie genomen (zie Res. Staten-Generaal op die data).
- Fol. 429** Uittreksels door Hugo de Groot uit Paulus Venetus, Thomas Lopez en Eduardus Barbosa, betreffende verscheidene rijken in Voor-Indië. Z.d.
Waarschijnlijk is, dat met Paulus Venetus Marco Polo bedoeld wordt. Dit stuk is in het Latijn.
- Fol. 430** Concept van een brief van de bewindhebbers der O.-I. C. aan den keizer van Borneo, met betuigingen van vriendschap, tevens met dankbetuiging voor het loslaten van 8 gevangenen. c. 1606
Dit stuk is van de hand van De Groot. Op de ommezijde het concept voor een brief aan den koning van Tidore. Het stuk is c. 1606 te dateeren, daar het geschreven is in dorso van bovengenoemd stuk van dien datum (fo. 430 verso).
- Fol. 430 verso** Fragment van een concept-brief van bewindhebbers der O.-I. C. aan den koning van Tidore, waarin melding wordt gemaakt van het contract, door hem gemaakt met admiraal Cornelis Sebastiaenz., en waarin zijne goedkeuring verzocht wordt tot den wederopbouw van het kasteel en tevens, om geen andere natie tot den handel toe te laten dan den Hollanders. c. 1606
Dit stuk is van de hand van De Groot. Op de ommezijde de concept-brief aan den keizer van Borneo (fo. 430). Het stuk is c. 1606 te dateeren, daar het erin genoemde contract in Mei 1605 gesloten is en hier te lande dus bekend was, terwijl Tidore door de Spanjaarden in Maart 1606 ingenomen is, hetgeen hier te lande dus in 1607 bekend was.
- Fol. 431-432** Concept van een rekest van bewindhebbers der O.-I. C. aan de Staten-Generaal, inhoudende het verzoek om de verklaring te geven, dat zij niet gehouden zijn om van den gemaakten buit de lasten te betalen, gespecificeerd in het 87ste artikel van de Instructie van den Raad van Admiraliteit, tot betaling waarvan zij door de regeerders van Rotterdam werden aangesproken. 1606
Dit stuk is van den hand van De Groot. Zie voor het bedoelde artikel: *Receuil van alle de Placaten ... betreffende de Admiraliteyten, 1730, I, blz. 37*. Zie ook Res. Staten-Generaal 1606 December 16, waar men leest, dat 16 December door het Admiraliteitscollege te Rotterdam advies is uitgebracht, waarop eene resolutie gevolgd is.
- Fol. 434-437** Notarieel afschrift door notaris Davidt Mostaert te Amsterdam van den commissiebrief d.d. 1600 November 6, door Prins Maurits verleend aan Pieter Dierixs, kapitein van "den Witten Leeu". 26 Juli 1604
Voor het Algemeen Rijksarchief verworven op de auctie Fred. Muller 1897.
- Fol. 448-451** Notarieel instrument, ten overstaan van Jan Franssen Bruyningh te Amsterdam ten verzoeke van bewindhebbers de O.-I. C. gemaakt, bevattende de verklaringen van Hendrick Cornelissen van Rosendael en Hans Stockmans van Mechelen betreffende de vijandelikheden, door de Portugeezen in 1599 in Achin gepleegd. 13 October 1604
In dorso is met de hand van bewindhebber Reynier Pauw geschreven: "Attestatie ... , 9, in de Lade n:o 4". Gedrukt in *Bijdr. Med. Hist. Gen., VI, blz. 223 vlg.*
- Fol. 452-456** Attestatie van Martinus Apius, in Juni 1600 onder admiraal Jacob van Neck uitgevaren, gegeven ten verzoeke van bewindhebbers der O.-I. C. betreffende het gebeurde met de Portugeezen in Macao in 1602. 18 October 1604
Gedrukt in *Bijdr. Med. Hist. Gen., VI, blz. 228 vlg.*
- Fol. 457-460** Uittreksel uit "de pampieren, brieven ende advertissementen, den XVIIen Martii anno 1604 by de schepen de Eendracht ende Maecht van Enckhuysen ontfanghen", bevattende het wedervaren van Jacob van Neck in Cochin-China, van

- Jacob van Heemskerck in Patani en Tiaman, en van Wybrandt Warwijck en Sebald de Weert in Ceylon, resp. uitgezeild 28 Juni 1600, 23 April 1601, 30 Maart, 17 en 18 Juni 1602. Z.d.
- In dorso met de hand van bewindhebber Reynier Pauw: "Seecker discours van tgeene wedervaren is Sibolt de Weert in Ceylon in de lade no. 1". Gedrukt in *Bijdr. Med. Hist. Gen.*, VI, blz. 243 vlg.
- Fol. 461-485** Afschrift van het geschrift van Cornelis Matelief den Jonge d.d. 1608 November 12, getiteld: "Discours van den Oostindischen Staet hoe die jegenwoordigh staet ende int toecomende mogen onderhouden werden soo opt t stuck van de oorloghe tegen de Portugesen, Spanjaerden ende ingeboorne als opt gene den coophandel aengaet, daer de meeste profyten souden mogen gedaen werden". Z.d.
Met marginale aantekeningen van De Groot. Voor het origineel, zie: Archief Staten van Holland (Verspr. Coll. no. 1117). Gedrukt in *Rotterdamsche Historiebladen*, III, I, blz. 237-264.
- Fol. 486-510** Afschrift van het geschrift van Cornelis Matelief den Jonge, getiteld: "Discours op de handelinghe, die men en Oost-India van wegen de vereenichde comp:e, zoude mogen dryven, oock hoe men de comptoiren aldaer zoude houden ende op welcke plaetze dye nut ende prouffytelijk zijn, door Cornelis Matelief de Jonge" (na 1608 November 12).
Met marginale aantekeningen van De Groot. Van diens hand boven het stuk de dateering: 12 Nov. 1608, misschien berustend op eene verwarring met het boven beschreven stuk (fo. 461-485). Blijkens den inhoud van het stuk is het geschreven na het discours d.d. 1608 November 12. Gedrukt in *Rotterdamsche Historiebladen*, III, I, blz. 265-296.
- Fol. 524-531** Afschrift van het geschrift van Cornelis Matelief den Jonge d.d. 1610 Augustus 31, waarin hij betoogt, dat Jacatra als zetel van den gouverneur-generaal de voorkeur verdient boven Johor. Z.d.
Met marginale aantekeningen van De Groot. Gedrukt in *Rotterdamsche Historiebladen*, III, I, blz. 328-336. Zie voor dit en de voorgaande 2 nummers R. Bijlsma, in *Ned. Archievenblad*, 1927-28, I, blz. 49-52: *De discoursen van Cornelis Matelieff de Jonge over den staat van Oost-Indië 1608-1610*.
- Fol. 552-563** Afschrift van het geschrift van Jacques l' Hermite de Jonghe d.d. 1612 Augustus 10, getiteld: "Corte Remonstrantie van de tegenwoordigen stant eeniger plaetsen in Indiën ende wat remediën voor eerst daer toe dienen gebruyckt." Geëxhibeerd in de vergadering der Heeren XVII 1612 Augustus 20. 20 Augustus 1612
Gedrukt bij De Jonge, *De opkomst van het Nederlandsch gezag in Oost-Indië*, III, blz. 380-394. Met marginale aantekeningen van De Groot.
- Fol. 566-587** "Memorie van de scheepen, die in Indiën ter cause van de oorloghe gebleven ende gepericliteert zijn op verscheyde tyden", t.w. de schepen van de vloeten van Steven van der Hagen, Cornelis Matelyeff den Jonge, Paulus van Caerden, Pyeter Willemsz. Verhoeff, benevens de schepen: Westvrieslant, Mauritius en Erasmus, tenonder gegaan in de jaren 1603-1612. Z.d.
"Calculatie, wat de schepen ende vloeten, naer Oost-Indiën gesonden, meer als ordinaris gecost hebben van uuytreedinghe, ter cause van de oorloge in die quartieren met de Portugesen, Spaignaerden ende haere adherenten gevoert tot bevrydinge van den handel ende negotie ende haere aenslagen, die se dagelijcx op onse scheepen ende volcke voornamen te beletten", over de jaren 1595-1612. Z.d.
"Memorie vantgeene de forten, tegenwoordich in Indiën sijnde, gecost hebben ende noch daegelijcx kosten", t.w. de forten op Amboyno, Banda, Ternate, Maquian en Motier, benevens de kosten van het onderhoud van eenige schepen in de Molukken, loopende tot 1612. Z.d.
"Memorie van de redenen, die men aen de Conincklijcke Maiesteyt van Engelant zoude mogen demonstreeren vant geene by de Oostindische Compe. tot bevorderinge van de negotie aldaer begost aengevangen ende in eenige quartieren uuytgevoert is". Z.d.
Met marginale aantekeningen van De Groot.
- Fol. 588-604** Afschrift van het aan bewindhebbers der O.-I. C. overgeleverde geschrift van Dirk Meerman d.d. 26 Augustus getiteld: "Memorie van tgunt by de brieven van India soo by den gouverneur generael, als andere offitieren ende commysse tot dienste ende noodich behouff van de Indische fortressen ontboden, versocht ende raetsaem gedaen aengewesen wordt". Z.d.
Met marginale aantekeningen van De Groot.

Aanwinst 1897, LI, 1.

De folieering is geschied op het Algemeen Rijksarchief

- Fol. 1** Inhoudsopgave op den voortitel: Placcaet van Uitrusting ter zee 1611, Placcaet nopende goederen den vijant toecomende 1599, Petro d' Arano (sic), Paulus Vleck, Placcaet van de Infante 1599, Instructie van steden, Coustumen van Vrancrijk nopende de prinsen etc., Jan Adriaensz. Bonnaert.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 2** Rekest van zekere personen aan den Raad van Admiraliteit in Zeeland om te verklaren, dat De Arano in zijn proces tegen hen zekere woorden in een brief van de Staten-Generaal aan den Raad van Admiraliteit d.d. 1605 September 25 verkeerdelijk interpreteert (na 9 April 1609).
Zooals uit het volgende stuk blijkt, geldt het hier het proces tusschen reeders en participanten van zekere reis naar West-Indië, in 1595 gemaakt, tegen Petro d' Arano; het schip van deze was door de Franschen bij Porta Bona vermeersterd, hij zelf werd door den Nederlandschen bevelhebber Dorenhove gered en beweerde, dat reeders en scheepsvolk in het onrechtmatig bezit van een deel van zijn goed waren. De dateering blijkt uit eene mededeeling in het stuk zelf.
- Fol. 3-5** Concept van de "nieuwe feiten", den Raad van Admiraliteit in Zeeland overgegeven door Gijsbrecht Rijssens als procureur van de reeders en participanten van zekere reis, door Gillis Dorenhove met het schip "de Swemmende Leuw" in 1595 naar West-Indië gemaakt, in hun proces tegen Petro d' Arano, eischer, die - nadat zijn schip bij Porta Bona door de Franschen overmeersterd was - door Dorenhove gered was. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot. Het slot van dit stuk bevindt zich op fo. 7 verso.
- Fol. 6** Concept-rekest van reeders en participanten aan de Staten-Generaal om den Raad van Admiraliteit in Zeeland te gelasten hun proces tegen Petro d' Arano te aboleeren of te verklaren, dat de bedoeling der Staten-Generaal bij het schrijven van zekeren brief niet is geweest, genoemden Arano van andere kwaliteit te verklaren dan hij rechtens is. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot; zie ook de beide vorige en volgende nummers.
- Fol. 7** Concept-rekest van reeders en participanten van het schip "de Swemmende Leuw" aan de Staten-Generaal om - niettegenstaande den stand van het proces - te worden toegelaten, om zekere nieuwe feiten over te leggen in hun proces tegen Petro d'Arano. (Vóór 27 Juli?)
Dit stuk is van de hand van De Groot. Wat de dateering aangaat: in het stuk komt de mededeeling voor, dat er nog geen 3 maanden verlopen zijn na den 27en April Slot van het concept van de "nieuwe feiten". Z.d.
- Fol. 7 verso** Zie voor het begin van dit stuk op fo. 3-5.
- Fol. 8-9** Fragment? van een brief van zeker persoon aan Hugo de Groot om dezen advies te vragen in zake het proces, dat Petro d' Arano verscheidenen personen voor den Raad van de Admiraliteit in Zeeland aandoet. Z.d.
- Fol. 10-18** Antwoord, den Hoogen Raad van Holland overgegeven vanwege mr. Hendrick Storm, advocaat-fiscaal ter Admiraliteit van Amsterdam, in het proces, dat hij in zijne kwaliteit voert met Pouwels Vleck, koopman te Stettin, voor zichzelf en voor Jacob Langen, eischers, in welk antwoord hij vordert, dat aan eischers hunne conclusie tot schadevergoeding voor een den 1sten September 1606 door Dirck Dircks genomen schip zal worden onzeggd. Z.d.
- Fol. 19-20** "Calendrier" betreffende het proces van Henrick Storm tegen Pouwels Vleck. Z.d.
Een gelijk stuk bevindt zich op fo. 25-26.
- Fol. 21-24** Copie van den commissiebrief d.d. 1606 Juli 1, gegeven door Prins Maurits aan Dierck Diricksz. als kapitein van het schip "de Orangien" en geëxtraheerd uit het register van Commissiën. Z.d.
- Fol. 25-26** "Calendrier" betreffende het proces van Henrick Storm tegen Pouwels Vleck. Z.d.
Een gelijk stuk bevindt zich fo. 19-20.
- Fol. 27** Aanteekeningen betreffende het proces van Henrick Storm tegen Pouwels Vleck. Z.d.
In dorso aanteekeningen van de hand van De Groot.
- Fol. 28-33** Copia copie van de instructie d.d. 1604 Maart 16, gegeven door de Staten-Generaal aan op vrijbuit varende kapiteins. Z.d.
- Fol. 34-35** Copie van het plakkaat d.d. 1611 Mei 12, door de Staten-Generaal uitgevaardigd en verbiedend, dat ingezetenen zich op commissie van eene uitheemsche macht en zonder hunne toestemming in zee begeven. Z.d.
Gedrukt: *Groot-Placaetboek, I, col. 968 en vlg.*

- Fol. 36-37** Rekest van Michael Bobbelier, optredend voor Jacob Lange te Stettin, aan gecommiteerde Raden ter Admiraliteit te Amsterdam om te zorgen, dat hij vergoeding krijgt voor de schade, geleden door het bemeesteren van zeker schip door Dirck Dircxsz. Met beschikking d.d. 1607 Maart 17. 17 Maart 1607
Zie voor een afschrift hieronder bij fo. 48-49.
- Fol. 38-39** Extract uit het "collegiaalboek" van Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit te Amsterdam d.d. 1607 September 1, bevattende apostille op zeker rekest van Pauwels Vlecker te Stettin om vergoeding voor de schade, hem toegebracht door Dierick Diericxsz., waarin de Raad verklaart zich te houden aan de door hem verleende acte d.d. September 9. Z.d.
Zie voor een ander afschrift van de beschikking beneden bij fo. 40-41.
- Fol. 40** Copie van de acte d.d. 1607 September 8, waarbij Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit te Amsterdam verklaren, uit handen van Paulus Vlecker te Stettin zekeren brief d.d. September 4 der Staten-Generaal met bijbehorende stukken ontvangen te hebben en dat genoemde Paulus - toen ze hem aanboden, conform den inhoud daarvan goed recht te doen - dit niet heeft aangenomen. Z.d.
Zie voor eene andere copie bij fo. 50.
- Fol. 40-41** Copie van het rekest van Pauwels Vlecke te Stettin aan de Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit te Amsterdam om schadevergoeding, benevens die van de beschikking hierop d.d. 1607 September 11. Z.d.
Zie voor een ander afschrift van de beschikking boven bij fo. 38-39.
- Fol. 42-47** Copie van het plakkaat d.d. 1599 April 2, waarbij de Staten-Generaal de Spanjaarden en hun goed voor goeden buit verklaren en waarbij zij verbieden handel met hen te drijven. Z.d.
Gedrukt: *Groot Placaetboek, II, col. 33.*
- Fol. 48-49** Copie van het rekest van Michael Bobbelier, optredend voor Jacob Lange te Stettin, aan Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit te Amsterdam om te zorgen, dat hij vergoeding krijgt voor de schade, geleden door het bemeesteren van zeker schip door Dirck Dircxsz. en van de beschikking hierop d.d. 1607 Maart 17. Z.d.
Zie voor het rekest boven bij fo. 36-37.
- Fol. 50-52** Copie van de acte d.d. 1607 September 8, waarbij Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit te Amsterdam verklaren, dat ze, na uit handen van Paulus Fleck te Stettin zekeren brief der Staten-Generaal d.d. September 4 met bijbehorende stukken ontvangen te hebben, genoemden Paulus hebben aangeboden, conform den inhoud daarvan goed recht te dien maar dat hij dit niet heeft aangenomen, gevolgd door copie van het rekest van genoemden Fleck aan Gecommitteerde Raden om schadevergoeding, benevens die van de beschikking hierop d.d. 1607 September 11. Z.d.
Zie voor eene oudere copie bij fo. 40-41.
- Fol. 53-54** Concept "Calendrier" van de stukken, overgelegd in het proces van Henrick Storm tegen Pouwels Vleck. Z.d.
- Fol. 55-56** Uittreksel uit den code van koning Hendrik (III) van Frankrijk, boek 20, titel 13, art. 30, waarin hij verklaart, dat de reeders, die niet deelnemen aan het maken van buit op de bondgenooten, daarvoor niet verantwoordelijk gesteld mogen worden. Z.d.
Zie voor een andere uittreksel beneden bij fo. 57-58. Dat de bedoelde koning Hendrik de 3de van dien naam is, blijkt uit het vorige stuk, waar hij volledig genoemd is.
- Fol. 57-58** Fragment van eene ordonnantie (van koning Hendrik III van Frankrijk), waarbij verboden wordt, schepen voor den oorlog uit te rusten tenzij met toestemming van den admiraal, gevolgd door een uittreksel uit den code van denzelfde, boek 20, titel 13, art. 30.
Zie voor een ander uittreksel van het laatste boven bij fo. 55-56, waar een uitgebreider beschrijving gevonden wordt.
- Fol. 59-70** Copie van den eisch, den Hoogen Raad van Holland den 20en October 1609 overgegeven vanwege Paulus Fleck te Stettin, mede voor Jacob Langen aldaar, in hun proces tegen mr. Hendrik Storm, advocaat-fiscaal ter Admiraliteit te Amsterdam. Z.d.
- Fol. 71-83** Copie van de repliek, den Hoogen Raad van Holland den 16en September 1610 overgegeven vanwege Paulus Fleck te Stettin, mede voor Jacob Langen aldaar, in hun proces tegen mr. Hendrik Storm, advocaat-fiscaal ter Admiraliteit te Amsterdam. Z.d.
- Fol. 84-85** Brief van mr. Hendrik Storm aan Hugo de Groot, met het verzoek om volgens gedane belofte een advertissement te maken in het te hervatten proces tegen de Stettinsche kooplieden. 6 Januari 1617

- Fol. 85a-86** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende het proces van reeders en participanten van de "Swemmende Leeuw" tegen Petro d'Arano. Z.d.
- Fol. 87-88** Brief van Jan A. Bonnaert te Antwerpen aan Hugo de Groot, waarin hij nadere toespelingen maakt op het voordeel, dat de Grafelijkheid door zijne mededeelingen zal genieten en waarin hij verzoekt om de zekere toezegging van eene gratificatie voor zichzelf. 7 December 1611
- Fol. 89-90** Brief van Jan Adriaenssen Bonnaert te Antwerpen aan Hugo de Groot, waarin hij hem verzoekt, de Staten van Holland mededeeling te doen van zeker rekest, waarin hij aanbiedt zekere rechten, de Grafelijkheid van Holland toekomende en in den loop van den oorlog door anderen geusurpeerd, te openbaren. 5 September 1611
- Fol. 91** Brief van Jehan A. Bonnaert te Antwerpen aan Hugo de Groot, waarin hij hem verzoekt antwoord te geven op zijn brief d.d. 1611 December 7. 8 Februari 1612
- Fol. 92-93** Brief van Jehan A. Bonnaert te Antwerpen aan Hugo de Groot, waarin hij hem - in aansluiting op den ontvangen brief d.d. Februari 12 - verzoekt hem meerdere zekerheid te willen geven, voor het geval hij mededeeling doet van zekere rechten, de Grafelijkheid van Holland toekomende. 20 Maart 1612
- Fol. 94-95** Rekest van Jan Adriaenssen Bonnaert van Ziericzee aan de Staten van Holland, waarin hij aanbiedt te openbaren alles, wat hij weet aangaande zekere rechten, de Grafelijkheid van Holland toekomende en nu door anderen geusurpeerd, en tevens verzoekt om een derde deel van het te genieten voordeel tot de som van 10 000 gulden toe en van de rest de 10de penning, benevens de collatie van het 1e ambt, dat door zijn aandiening door de Staten vergeven zal mogen worden. Met beschikkingen d.d. 1611 September 17 en 1611 December 13. 1611

42

Deel III (Auctie 1864)

1864

Aanwinst 1897, LI, 2.

De folieering is geschied op het Algemeen Rijksarchief.

- Fol. 1** Inhoudsopgave op den voortitel: Limiten, Nieuwe veen - Sticht, ... De Veurse - Sticht, Goilant ende 't Sticht, Zuithollant met Altenae, Pietershoeck ende limiten van Zuithollant, Usus in Goilant, Recht ende successie van Altenae.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 2** Concept-brief van Hugo de Groot aan den procureur-generaal van Utrecht, inhoudende de mededeeling, dat Evert Jansz. van der Schuyr, schout van Uythorn, ten onrechte op 16 Januari l.l. het haardsteegeld heeft afgeëischt van Cornelis Maertensz. OuweJannen te Nyeuweveen, en door den pander eenige kleeren in beslag heeft laten nemen, hoewel het haardsteegeld, zoals behoorde, in Nyeuweveen betaald was, terwijl hij tevens verzoekt de zaak in der minne te schikken. 1608
Uit het volgende stuk blijkt, dat dit stuk 1608 te dateeren is en dat de geadresseerde Peter van Leuwen is.
- Fol. 3-4** Brief van Peter van Leuwen aan Hugo de Groot, waarin hij hem mededeelt, dat de pander verklaard heeft, dat het huis in kwestie door de Staten van Utrecht in zake het schoorsteengeld onder Oudthoorn gequoteerd wordt. 9 Februari 1608
- Fol. 5** Getuigenis - ten verzoeken van den baljuw van Rijnland - van Luentgen Jansdochter, vrouw van Cornelis Maerten Ouwe Jannen, en Jan Crynen, betreffende de toedracht van de panding d.d. 16 Januari l.l. ten haren huize verricht. 24 Januari 1608
- Fol. 6-8** Brief van Peter van Leuwen aan Hugo de Groot, waarin hij meedeelt, dat zekere persoon, die eenigen tijd in Utrecht in gijzeling is gehouden, gevangen is genomen in Oostveen of St.-Maartensdijk, zonder twijfel dus op Stichtschen grond, opdat partijen herstel van de schade zouden bekomen, hun door die van Hilversum in hun venen aangedaan, en waarin hij De Groot verzoekt, de belofte van zijn voorganger, raadsheer mr. Symon van Veen, na te komen, n.l. een resolutie te nemen, waardoor een eind zal komen aan de plundering van de venen der Stichtsche ingezetenen door die van Goylant. 10 Januari 1608
- Fol. 9** Acte, waarbij Cornelis Merten Ouwe Jannen te Nuweveen voor mannen van Rijnland er zich over beklagt, dat de schout van Uythoorn den 16en Januari 1608 zijne kleeren heeft doen panden om daarop te verhalen het schoorsteengeld, waarop hij in het Sticht was gesteld, alhoewel hij het te Nuweveen had betaald, en waarbij hij den baljuw verzoekt hem in zijn recht voor te staan. 24 Januari 1608
- Fol. 10-12** Getuigenis - en verzoeken van den baljuw van Rijnland - door Ares Jacobsz. van Veen, schout in de Uuyterbuurt, Maerten Jansz., schepen in Nieuweveen, e.a., dat lang geleden kwestie gerezen is, of het huis, toentertijd door Maerten Jans en nu

- door Cornelis Maerten Ouwe Jannen bewoond, behoorde tot het ambacht van Nieuweveen of tot de Proosdij van St. Jan te Utrecht, dat verklaard is, dat het tot het eerste behoorde en het sindsdien hiermee gecontribueerd heeft. 24 Januari 1608
- Fol. 13-14** Copie van de acte d.d. 1593 Maart 20, waarbij Jan Cornelisz. aan Marritgen Symonsdochter een huis in Nieuweveen verkoopt, gevolgd door een extract uit het morgenboek van Nieuweveen d.d. 1599 en van een extract uit het register van het hardsteegeld aldaar d.d. 1606 Juli 17. 24 Januari 1608
- Fol. 15-24** Debat, den Hoogen Raad van Holland overgegeven door den procureur-generaal als impetrant in zijn proces tegen Johan van Bourgoingnen, ambachtsheer van Sevenhuysen, Segwaert etc., betreffende den eigendom van den grond en de hooge en lage jurisdictie van Veurse, die - volgens bewering van gedaagde - vanouds aan St. Jan te Utrecht toekomt. Z.d.
- Fol. 25-28** Copie van het verbaal en de informatie van 1597 November 7-12, genomen ter ordonnantie van de Rekenkamer door Simon van Veen, advocaat-fiscaal van het Hof van Holland, en Johan Colterman, rentmeester-generaal van Kennemerland en West-Friesland, betreffende de kwestie, of de Vuursse tot Goylant of tot het Sticht behoort. Z.d.
- Fol. 39-44** Copie van de sententie d.d. 1550 Januari 28, gewezen door baljuw en mannen van Zuid-Holland in het proces van Adriaen Jansz. mitten honden te Worcum tegen Jan Ghijsbrechtsz. van Clissinghe e.a., pachters van Jan Scellaert, rentmeester-generaal van Altena vanwege vrouwe Anna van Egmond, waarin zij verklaren, dat de ontwaring van 6 morgen, 1 hont aan de Dussen door eischer te recht en de bruikweer er van door verweerders - die beweerden, dat het land betrof in Altena, dat toekwam aan Anna van Egmond - ten onrechte gedaan is. Z.d.
- Fol. 45-46** Copia copie van de acte d.d. 1501 October 10, waarbij Dirck Heymansz. 6 morgen 1 hont aan de Dussen voor rechter en heemraden van Muylkerck overdraagt aan Jan Dircz. Z.d.
- Fol. 47-57** Copie van het verbaal, in 1567 door commissarissen van de Rekenkamer gemaakt, betreffende de grenzen van het land van Altena. Z.d.
- Fol. 58-59a** Brief van Arent Muys van Holy aan Hugo de Groot, waarin hij hem o.m. het proces van Pietershouck betreffende "het halen van de ban" recommandeert. 17 Augustus 1611
- Fol. 60-61** *Gedrukt bij Molhuysen, Briefwisseling van Hugo Grotius, I, blz. 180-181.*
Brief van Arent Muys van Holy aan Hugo de Groot, waarin hij hem o.m. mededeelt, dat hij van boden van den schout van Sprang vernomen heeft, dat daar eerstdaags de commissarissen van Brabant worden verwacht, die orde komen stellen op de oude wegen en grenzen, en waarin hij De Groot verzoekt dit den heeren van de Rekenkamer aan te dienen. 28 Juni 1611
- Fol. 62-63** *Aan dit stuk is vastgemaakt een blad, bevattende kladaanteekeningen van De Groot betreffende het proces van den procureur-generaal met Naerden en Goylant. Gedrukt bij Molhuysen, Briefwisseling van Hugo Grotius, I blz. 178-179*
Citaten uit de Instituten betreffende den "usus", gebruikt bij het proces, door die van Goylant met den procureur-generaal gevoerd. Z.d.
- Fol. 64-71** Dit stuk is blijkbaar geschreven in de 1ste helft van de 16de eeuw.
Instructie voor den procureur-generaal van Holland om Naerden en de dorpen van Goylant voor het Hof te doen roepen in zake het onrechtmatig bezit van zekere perceelen land (na 9 April 1534).
Uit het stuk zelf blijkt, dat het na 9 April 1534 is opgesteld, terwijl in het register van den procureur-generaal, loopende van 1535 tot 1545, op de jaren 1538-1549 melding wordt gemaakt van een d.g. proces.
- Fol. 72-79** Additiën, door den procureur-generaal aan het Hof van Holland overgegeven in het proces met Naerden en de dorpen van Goylant. Z.d.
- Fol. 80-83** Dit stuk is blijkbaar geschreven in de 1ste helft van de 16de eeuw.
Kladaanteekeningen van Hugo de Groot in zake het proces, gevoerd door den procureur-generaal van Holland met graaf Jan van Horne over de successie van Altena. Z.d.
- Fol. 84-99** Copia copie van het vonnis d.d. 1537 October 13, waarbij den procureur-generaal van Holland gelast wordt, om Jehan graaf van Hornes te beleenen met Althema en Woudrichem, gelijk zijn broeder Jacques er mee beleend was. Z.d.
- Fol. 100-101** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende de successie van Altena. Z.d.
- Fol. 102-103** Klada-inventaris van de stukken, overgelegd bij het proces betreffende de successie van Altena. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot.

- Fol. 104** Brief van J. van Myerop aan Hugo de Groot, waarin hij mededeelt hem de stukken betreffende het proces van Altena gezonden te hebben. 10 April 1614
- Fol. 105-106** Eisch van Johan van Soutelande, procureur van heer Johan van der Laen, administrateur van het sterfhuis van vrouwe Eleonora van Mommerancy, gravin van Hoochstraten, in het proces, voor het Hof van Holland met den procureur-generaal gevoerd over de successie van Altenae, waarin hij concludeert tot relectie van zekere exceptie, door den procureur-generaal opgeworpen. Ingekomen 1612 September 26. 1612
- Fol. 107** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende de successie van Altena. Z.d.
- Fol. 108** Concept-eisch van den procureur-generaal in het proces, voor het Hof van Holland met heer Johan van der Laen over de successie van Altena gevoerd, waarin hij verzoekt, dat verklaard worde, door hoedanige successie het huis van Mommerancy gerechtigd is op te volgen in het leen, dat eertijds aan het huis van Hoorn toekwam. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot en bevat in dorso kladaanteekeningen van zijne hand over hetzelfde onderwerp
- Fol. 109-114** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende de successie van Altena. Z.d.
- Fol. 115-118** "Corte deductie van de pretensiën alrede gemoveert oft noch apparent gemoveert te werden op de heerlijkheit van Altenae." Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 118a** Kladmemoirie van Hugo de Groot betreffende de kwestie of zeker huis bij Nyeuweveen tot de Proostdij van St. Jan te Utrecht behoort. Z.d.
- Fol. 118b** Aanteekening betreffende de erfgenamen van George Everhard, graaf van Solms. Z.d.
- Fol. 119** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende de successie van Altena. Z.d.
- Fol. 119a** Extract uit het register van het schoorsteengeld, inhoudende, dat de grond van Cornelis Maertenz., onder Uuythoorn gelegen, voor de eene helft Stichtsch, voor de andere Hollandsch is. Z.d.
- Fol. 120-121** Copie van de acte d.d. 1230 Mei 7, waarbij Theodericus, heer van Altena, bekent, dat het slot van Altena benevens al zijn allodiaal goed in Zuid-Holland grafelijk goed is en dat hij en zijn bloedverwant Wilhelmus van Horn het samen van den graaf in leen houden. Z.d.
Gedrukt: *Van den Bergh, Oorkb. Ho. Ze., I, blz. 182.*

43

Deel IV (Auctie 1864)

1864

Aanwinst 1897, LI, 3.

De folieering is geschied op het Algemeen Rijksarchief.

- Fol. 1** Inhoudsopgave op den voortitel: Drechterdijk, Verdieping van de IJssel-complaincte, Goe Jan Verwellen sluis, Groep, Maes ende Merwe, Dussen.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 2-3** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende de besprekingen, na de tweede inspectie van den Drechterdijk gehouden (1608) Juni 18. 18 Juni 1608
De datum, boven het stuk geplaatst, is: "Woensdagh XVIII Juny"; in 1608 valt de 18e Juni op een Woensdag en daar de data, die in aanmerking komen 1607 - 1613 zijn (de jaren, dat De Groot advocaat-fiscaal was), is dit stuk 1608 te dateeren.
- Fol. 4-5** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende reparatie aan den Drechterdijk. Z.d.
- Fol. 6-7** Afschrift van de verklaring van de Staten van Holland, gegeven in zake de oneenigheid, gerezen tusschen Hoorn en Enkhuizen over de residentie van den dijkgraaf van Drechterland, waarin zij bepalen, dat deze mag wonen, waar hij wenscht, en dat bij de electie de eene stad niet boven de andere bevoordeeld mag worden. Z.d.
- Fol. 8-9** Kladbecijferingen van Hugo de Groot betreffende reparatie aan den Drechterdijk. Z.d.
- Fol. 10-14** Concept-verslag van den inspectie van den Drechterdijk bij Winkel, gehouden 14-19 Juni door commissarissen, door de Staten van Holland aangewezen na de remonstrantie van die van Geestmerambacht, Schagen en Nyendorpercogge. 1608
Zie voor de dateering de noot bij fo. 2-3.
- Fol. 15-17** Copie van het advies, door commissarissen de Staten van Holland uitgebracht in zake den Drechterdijk bij Winkel, waarin zij aanraden de oude keuren en ordonnantiën, speciaal die van 1544, te onderhouden. Z.d.
Zie voor het concept van dit advies beneden bij fo. 20.

- Fol. 18-19** Brief van Johan Colterman aan Hugo de Groot, waarin hij hem mededeelt, dat eenige gedeputeerden van Geestmerambacht, Schagen en Nieuwedorpercogge hem om aanbeveling hebben gevraagd, opdat De Groot eene remonstrantie voor hen zou opmaken, inhoudende eene klacht over den toestand van den Drechterdijk. 3 Juni 1609
- Fol. 20** Concept-advies van Hugo de Groot in zake den Drechterdijk bij Winkel, waarin hij aanraadt de oude keuren en ordonnantiën, speciaal die van 1544, te onderhouden. Z.d.
Zie voor een afschrift van dit advies boven bij fo. 15-17.
- Fol. 21-22** Copie van het rekest, door de regeering van Schagen, Nyendorpercogge en Geestmerambacht aan de Staten van Holland overgegeven, om n.l. eenige personen te committeeren om - na gehouden inspectie - eene passende ordonnantie te maken op het onderhoud van den Drechterdijk. Met in margine copie van de beschikking d.d. 1609 Juni 5. 5 Juni 1609
Zie voor het concept van dit rekest beneden bij fo. 40-41.
- Fol. 23 verso** Lijst van de namen der heemraden in de 4 koggen en van de waardschappen. Z.d.
Fol. 24-36 Copie van de keuren en ordonnantiën op den Drechterdijk, 1609 Mei 18-22 gemaakt door dijkgraaf en gemeene waardschappen. Z.d.
- Fol. 37-39** Copie van de keuren en ordonnantiën op den Drechterdijk, 22 September 1544 gemaakt door commissarissen Andries van Bronchorst en Adriaen Stalpart van de Wiele. Z.d.
- Fol. 40-41** Concept-rekest van Hugo de Groot, gemaakt om door de regeering van Schagen, Nyendorpercogge en Geestmerambacht aan de Staten van Holland overgegeven te worden, inhoudende het verzoek om eenige personen te committeeren om eene passende ordonnantie te maken op het onderhoud van den Drechterdijk. 1609
Zie voor een copie van dit rekest en voor de dateering boven bij fo. 21-22.
- Fol. 42-43** Rapport van Johan Colterman, commissaris van de Rekenkamer, in zake de inspectie van den Drechterdijk, 21-23 Mei 1609 gehouden. Z.d.
- Fol. 44-45** Memorie voor Philips Doublet en Hugo de Groot, als commissarissen van de Staten van Holland, in zake den Drechterdijk, benevens advies, hoe deze gemaakt moet worden. Z.d.
- Fol. 46** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot in zake den Drechterdijk. Z.d.
Fol. 47-48 Copie van de acte d.d. 1609 April 3, waarbij Cornelis Jansz. Hogheboom, notaris te Nieuwenieudorp, verklaart zich ten verzoeken van gedeputeerden van Geestmerambacht, Schagen en Nieuwedorpercogge naar Winckel te hebben begeven, alwaar deze gedeputeerden aan dijkgraaf en waardschappen van Drechterland verzocht hebben om, overeenkomstig hun reeds schriftelijk gegeven verzoek, eene ordonnantie op den dijk te maken. 3 April 1609
- Fol. 49** Copie van de acte d.d. 1609 Maart 24, waarbij Cornelis Jansz. Hogheboom, notaris te Nieuwenieudorp, verklaart zich ten verzoeken van gedeputeerden van Schagen en Nieuwedorpercogge naar Hoorn te hebben begeven, alwaar hij den dijkgraaf van Drechterland verzocht heeft om, overeenkomstig het den 6en Maart schriftelijk gegeven verzoek, den zeedijk bij Winkel te maken. 24 Maart 1609
- Fol. 50-52** Copie van de acte d.d. 1609 Maart 9, waarbij de secretaris van Drechterland verklaart, dat de gemeene waardschappen van Drechterland op hunne vergadering te Hoorn - in aansluiting bij den brief d.d. Maart 6, hun gezonden door den dijkgraaf van Geestmerambacht en de vier Noordercoggen - besloten hebben in April den Drechterdijk te inspecteeren en er eene keur op te maken. 9 Maart 1609
- Fol. 53** Copie van den brief d.d. 1609 Februari 20, gezonden aan de regeering van Winckel door den secretaris van Drechterland, waarin hij schrijft zich den 21en ter inspectie op den zeedijk te zullen bevinden. Z.d.
- Fol. 54** Brief van schoolmeester Jan Heyndricksz. van Hoorn, schepenen en waard te Winkel aan Pieter Gerytsz., dijkgraaf van Drechterland, om spoedig den zeedijk te komen inspecteeren. 20 Februari 1609
- Fol. 55** Lijst van de namen der personen, door den baljuw van Gouda gegeven aan den deurwaarder van de Rekenkamer, Frederick van Dam, om gedagvaard te worden. 12 December 1611
In dorso aanteekeningen van de hand van De Groot.
- Fol. 56-65** Copie van het rapport van het onderzoek, den 1en October 1498 in den Haag gehouden door mr. Rijchout van de Cappelle en mr. Jan van Couwenberge, leden van den Hoogen Raad, van het rekest, overgeleverd door Thomas Beuckelaer,

- rentmeester-generaal, en Karel Grevyer (sic!), procureur-generaal van Holland, betreffende de dichtslibbing van den IJssel, benevens van het advies van het Hof daarop. Z.d.
- Fol. 66-67** Brief van de gecommiteerden tot de inspectie van den IJssel aan de Rekenkamer, waarin ze verzoeken om executie van Jan en Arien Wiggersz., daar deze hun contract niet hebben nagekomen. 6 October 1612
- Fol. 68** Acte, waarbij de gecommiteerden tot de inspectie van den IJssel verklaren bevonden te hebben, dat Adriaen en Jan Wiggersz. hun contract d.d. 1612 Januari 2, waarbij bepaald was, dat zij den grond, waarop hun steenbakkerij buitendijks gelegen is, op eene bepaalde grootte zouden houden, niet hebben nageleefd. 17 September 1612
- Fol. 69** Rekest van Jan en Adriaan Wiggertsz. aan de Rekenkamer, waarbij zij consent verzoeken om zeker stukje grond van 7 of 8 roeden, gelegen voor hun werk, met stooven te beleggen teneinde afspoeling te voorkomen. Ingekomen 1613 April 3. Ingekomen bij burgemeesters van Gouda om advies. 20 Juni 1613
- Fol. 70-73** Advies van de regeering van Gouda, desgevraagd gegeven aan de Rekenkamer in zake zeker rekest van Jan en Adriaen Wiggersz., haar den 20en Juni gezonden. 22 Juni 1613
- Fol. 74-75** Extract uit het "register van d' Ysell" i.d. 1613 Mei 15, bevattende het verslag van Gijsbert Aelbertsz., toezierder op den IJssel, en andere personen van hunne inspectie van de steenbakkerij van Jan en Adriaen Wiggersz., inhoudende, dat deze niet in alle opzichten het appointment van de Rekenkamer d.d. 1613 Maart 6, gevolgd hebben. 22 Juni 1613
- Fol. 76** Acte, waarbij het Hof van Holland den 10en deurwaarder beveelt om Jan en Adriaen Wiggersz. aan te zeggen, den zanddam en andere uitsteeksels, die zij in den IJssel hebben aangebracht, in strijd met de sententie d.d. 1588 Juli 23, af te breken. 24 December 1611
- Fol. 77-78** Acte, waarbij het Hof van Holland den 10en deurwaarder beveelt, om Jan Mathijsz., steenbakker te Oudekerck, te dagvaarden, daar hij in strijd met de sententie d.d. 1588 Juli 23 zeker pad aan den IJssel verhoogd en nader aan de rivier heeft gebracht. 1611 Augustus 12. Met aangehecht relaas d.d. Augustus 29. 1611
- Fol. 79-82** Copie van de acte van overeenkomst tusschen Heyman Jansz. in Moordrecht en de gecommiteerden van de Rekenkamer van Holland en de stad Gouda tot de inspectie van den IJssel, waarbij hij belooft, dat hij binnen een jaar zijn erf tot eene bepaalde grootte zal „inhalen”. Z.d.
- Fol. 83-84** Copie van de acte van overeenkomst tusschen Melchior Pyetersz., steenbakker boven Haestrecht, en de gecommiteerden van de Rekenkamer van Holland en de stad Gouda tot de inspectie van den IJssel, waarbij hij belooft, dat hij binnen een bepaalden tijd alle uitsteekselen aan zekeren dam zal wegnemen. Z.d.
Zie voor het concept hiervan bij fo. 88 verso - 90.
- Fol. 85-86** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende den Drechterdijk. Z.d.
- Fol. 87** Concept van de acte, op te maken door Jan Florisz. de Jager, notaris en secretaris van Gouda, inhoudende, dat mr. Jacob en Dirck Heyndricx Letmaet, voogden van het kind van wijlen mr. Floris Lethmaet, beloven, zich te zullen houden aan zeker contract, met gecommiteerden van de Rekenkamer van Holland en de stad Gouda gemaakt, betreffende het binnen bepaalden tijd wegnemen van uitsteeksels in den IJssel (over welke kwestie reeds in 1587 een accoord met Gijsbrecht Harmansz. gemaakt was) en dat zij mr. Adriaan de Jonge, procureur van den Hoogen Raad, institueeren om hen in den inhoud daarvan bij den Hoogen Raad te doen veroordeelen. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot en op dezelfde bladen geschreven als de beide volgende nos.
- Fol. 87 verso-88** Concept van de acte van overeenkomst tusschen Heyman Jansz. in Moordrecht en de gecommiteerden van de Rekenkamer van Holland en de stad Gouda tot de inspectie van den IJssel, waarbij hij belooft, dat hij binnen een jaar zijn erf tot eene bepaalde grootte zal "inhalen". Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot. Zie voor eene copie hiervan boven bij fo. 70-82. Dit stuk is op dezelfde bladen geschreven als het voorgaande en het volgende no.
- Fol. 88 verso-90** Concept van de acte van overeenkomst tusschen Melchior Pyetersz. steenbakker boven Haestrecht, en de gecommiteerden van de Rekenkamer van Holland en de stad Gouda tot de inspectie van den IJssel, waarbij hij belooft, dat hij binnen een bepaalden tijd alle uitsteekselen aan zekeren dam zal wegnemen. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot. Zie voor eene copie hiervan boven bij fo. 83-84. Dit stuk is op dezelfde bladen als de beide voorgaande nos.

- Fol. 91-92** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende den Drechterdijk, bevattende o.m. uittreksels uit de keuren. Z.d.
- Fol. 93-94** Brief van J. van der Veken te Rotterdam aan de gecommiteerden van de Rekenkamer tot de inspectie van den IJsel, waarin hij mededeelt, dat hij zich den zoen December te Capelle zal bevinden en hoopt, dat het werk, aan de steenplaats verricht, goedgekeurd zal worden. 19 December 1611
- Fol. 95-96** Concept van het verzoek van den procureur-generaal aan het Hof van Holland om mandement ten einde Jan en Adriaen Wiggersz. te bevelen, den zanddam en andere uitsteeksels, die zij in den IJsel hebben aangebracht, in strijd met de sententie d.d. 1588 Juli 23, af te breken (vóór 24 December 1611). Dit stuk is van de hand van De Groot. Zie voor de acte d.d. 1611 December 24, waarbij het Hof den deurwaarder last geeft, boven bij fo. 76.
- Fol. 97-98** Lijst van de namen der personen, die eene overeenkomst hebben getroffen met de gecommiteerden tot de inspectie van den IJsel. Z.d.
- Fol. 99** Memorie betreffende de zaak van Jan Thijsz. te Nyeuwerkerck, die nieuw werk gemaakt had, inhoudende, dat men den advocaat-fiscaal zal verzoeken tegen hem met mandement penaal te procederen. Z.d.
- Fol. 100-101** Concept-rekest van den advocaat-fiscaal aan de Staten van Holland, waarin hij verzoekt om bij plakkaat te verbieden, eenige uitsteeksels in den IJsel te maken of iets te doen, dat de dichtslibbing van deze rivier bevordert. Z.d. Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 102** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot, bevattende den eisch van den procureur-generaal op Jan Mathijsz., steenbakker te Ouderkerck. Z.d.
- Fol. 103-104** Aanteekeningen betreffende de zaak van Jan Thijsz. Romeyn i.d. 1611 Maart 28 en 1611 Juni 24. Z.d.
- Fol. 105-106** Copie van de copie d.d. 1611 Juli 5 van het consent d.d. 1608 Mei 24, gegeven door de Rekenkamer aan Jan Mathijsz., steenbakker te Ouderkerck, om het veerpad op Nyeuwerkerck te verhoogen. 21 (22) Juli 1611
In het onderschrift van den copieerder is de datum geschreven: ... den XXlen July anno XVIc elff, in het handmerk van den verifieerder: 1611-22-7.
- Fol. 107-111** "Instructie om die volgende eene complaincte t'exerceeren." Z.d.
- Fol. 112** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot, zijnde eene lijst van namen. Z.d. Blijkbaar bevat deze lijst de namen der getuigen, gedagvaard in het proces, gevoerd tegen Jan en Arien Wiggersz. (zie o.m. fo. 121 en 122).
- Fol. 113-119** Concept-verslag van Hugo de Groot van eene inspectie, gedaan met betrekking tot uitsteeksels, door eenige deswege gedaagde personen in den IJsel aangebracht. Z.d.
- Fol. 120** Memorie van den schout van Goudenrack, inhoudende hetgeen hij vernomen heeft aangaande de steenplaats en dammen van Jan en Ariaen Wiggersz. Z.d.
- Fol. 121** Copie van de attestatie d.d. 1611 Juli 22, gegeven door notaris Cootwijk en de hooge dijkheemraden van Crimpennerwaerd, inhoudende dat Feys Centen en Cornelis Pietersz. verklaard hebben, dat zekere zanddam, behoorend bij de steenplaats van Arien en Jan Wiggersz., eerst in dit voorjaar gemaakt is. Z.d. In dorso kladaanteekeningen van De Groot.
- Fol. 121a** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende zekere ordonnantie van Karel V d.d. 1520. Z.d.
- Fol. 122** Relas van deurwaarder Frederick van Dam, waarbij hij verklaart ten verzoeken van de gecommiteerden van de Rekenkamer Pieter de Mammesuycker en andere personen gedagvaard te hebben tegen den 15den December 1611. 13 December 1611
- Fol. 123** Extract uit het Register van Appointementen van de Rekenkamer i.d. 1569 Maart 28, bevattende appointement voor procureur-generaal Reynier Moons, om zich bij die van Gouda te voegen in hun proces tegen die van Schoenhoeven betreffende het gebruik van de Goe-Jan-Verwellensluis. Z.d.
- Fol. 124-129** Afschrift van het afschrift d.d. 1568 Augustus 20 van de instrumenten d.d. 1550 Juni 2 en 3, waarbij verklaard wordt, dat Giesbrecht Dirricksz. Saerloes, pastoor van de Sint-Lambrechtskerk van Strijen, een accord sluit met Vincent Cornelisz., tresorier-generaal, Charloos Quarre, raad-ordinaris in Brabant, Jan en Jacob van Berry, mede optredende voor de inwoners van Groep, Strijemonde en Cromstrijen, waarbij laatstgenoemden toegestaan wordt kapellen te bouwen en voorloopig in Westmaze en niet in Strijen ter kerke te gaan. Z.d.
- Fol. 130-141** "Kalendrier" van de stukken, overgelegd door Rotterdam in het proces tusschen Rotterdam en Dordrecht betreffende het Maasrecht, gevolgd door een aanhangsel en adviezen. Z.d.

- Fol. 142-143** Extract uit de registers van de Hollandsche Rekenkamer, bevattend de commissie d.d. 1558 April 26 voor Barent Rijckersz. om in gebruik te nemen de landen, die aan de Dussen en bij de Middert zijn opgekomen en die onrechtmatig door anderen aan zich getrokken waren. Z.d.
- Fol. 144-145** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende de aanwassen in Dubbeldam en elders. Z.d.

44

Deel V (Auctie 1864)

1864

Aanwinst 1889, 25.

- Niet gefolieerd. Inhoudsopgave op den voortitel: Stucken van steden, questie van dorpen, politie, advertenties continentes (?), Groningen contra Ommelanden ende Appingedam ad 292., Pilotagie 293., Hillegersberg, Noortwijck 298., Dijckagie van Ooltgesplaat 301., Stomme wynen., Kerckelijke ende Politijcke questie ter Goes 314., Refectio pontis 324.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 1** Afschrift van den commissiebrief d.d. 1610 November 12, door de Staten-Generaal aan Frederick van den Sande, Rombout Hoogerbeets, Cornelis van der Mijle, Hugo Grotius en Johan Wulffs gegeven als mederechters in het proces, onbeslist hangende tusschen de steden Appingedam en Groningen. 18 November 1610
- Fol. 2-3** Afschrift van de resolutie der Staten-Generaal d.d. 1610 Augustus 18, waarbij zij vergunning geven tot het verkiezen van 5 neutrale personen, om als mederechters in genoemd proces gebruikt te worden. 18 November 1610
- Fol. 4-30** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende genoemd proces. Z.d.
- Fol. 31-35** "Discursus historicus et juridicus de iure stapulae Groning. adversus Dammenses." Z.d.
- Fol. 36-39** Copia copie d.d. 1604 Juni 25 van de provisioneele sententie d.d. 1541 Augustus 3, gegeven door koningin Maria (van Hongarije). 21 November 1610
Met aantekeningen van de hand van De Groot.
- Fol. 40-43** Copie van de conclusie, door Appingedam aan stadhouder Maximiliaan van Egmond overgegeven, en copia copie van de missive d.d. 1504 van de stad Groningen aan Bolo Ripperda, "provest, hovellingk toe Fermsum ende ten Damme". 16 November 1610
In dorso aantekeningen van de hand van De Groot.
- Fol. 44-45** Extract uit de "Nieuwe feyten", na appointment der Staten-Generaal d.d. 1604 Januari 13 aangevoerd door die van Appingedam. 23 November 1610
In dorso aantekeningen van de hand van De Groot.
- Fol. 46-47** Copie van het extract uit het tractaat d.d. 1500 van Groningen met heer Joriaen van Thoor. 20 November 1610
In dorso aantekeningen van de hand van De Groot.
- Fol. 48-141** Advertissement, gegeven vanwege Appingedam in haar proces tegen Groningen, waarin ze zich beroept op het "jus gentium et naturale". Z.d.
Met aantekeningen van de hand van De Groot.
- Fol. 142-148** "Cort advertissement", gegeven vanwege Appingedam. Z.d.
- Fol. 149-151** Weerlegging door die van Groningen van het door die van Appingedam aangevoerde. Z.d.
- Fol. 152-158** "Delineatio facti." Z.d.
Met aantekeningen van de hand van De Groot.
- Fol. 159-200** Advertissement, gegeven vanwege de stad Groningen. Z.d.
Met aantekeningen van de hand van De Groot.
- Fol. 202-203** Afschrift van den commissiebrief d.d. 1615 Juni 20, door de Staten-Generaal aan Frederick van den Sande, Cornelis van der Mijle, Rombout Hoogerbeets, Johan Berck en Hugo de Groot gegeven, als mederechters in het proces, onbeslist hangende tusschen de steden Appingedam en Groningen. 29 Juni 1615
- Fol. 204-209** Afschrift van het vidimus, gegeven door Edsardt, Cristopher en Johan, graven van Oost-Friesland - ten verzoeke van Sebastiaen Wabbens, burgemeester van Appingedam, - van den vrijheids- en buurbrief d.d. 1327 Mei 17 met de bevestiging d.d. Juni 7. Z.d.
Gedrukt: *Oorkb. Groningen, I, blz. 217 vlg.*
- Fol. 210** Copie van een extract uit den verbondsbrief tusschen stad Groningen en Ommelanden d.d. 1482 December 23. Z.d.
- Fol. 211** Afschrift van den brief d.d. 1492 Januari 9 van den graaf van Oost-Friesland aan de stad Groningen, wegens het in beslag nemen van bier van burgers van Appingedam door Groningsche brouwers. Z.d.

- Fol. 212-213** Copia copie van het privilege d.d. 1504 October 12, gegeven door hertog Georg van Saksen aan Appingedam. Z.d.
- Fol. 213-214** Copia copie van het tractaat d.d. 1506 April 24, gemaakt door graaf Edzard van Oost-Friesland met de stad Groningen. Z.d.
- Fol. 215** Copia copie van het tractaat d.d. 1511 December 4, gemaakt door de stad Groningen met gedeputeerden van Appingedam. Z.d.
- Fol. 216-219** Copie van een vidimus van de tractaten d.d. 1518 Februari 18 en 1521 Juni 20, gemaakt door den hertog van Gelre met de stad Groningen. Z.d.
In dorso aantekeningen van de hand van De Groot.
- Fol. 220-221** Conclusie van de eischers, gevolgd door de conclusie van de verweerders. Z.d.
- Fol. 222-223** Kladaantekeningen van Hugo de Groot. Z.d.
- Fol. 234-247** Deductie, overgeleverd door Appingedam aan de stad Groningen. Z.d.
Met aantekeningen van de hand van De Groot.
- Fol. 248-291** Advertissement, overgeleverd door de stad Groningen aan de Staten-Generaal. Z.d.
Met aantekeningen van de hand van De Groot.
- Fol. 292** Concept-kennisgeving van baljuw en schepenen van Schieland aan de debiteurs van Lenerd Maertensz. Hindertocht, om hunne schulden aan dezen op te geven hetzij aan baljuw en schepenen van Schieland, hetzij aan het college van burgemeesters of schepenen van Rotterdam, wegens door genoemden Lenerd Maertensz. gepleegde "ontrouwe" tegenover de stad Rotterdam. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 293** Kladaantekeningen van Hugo de Groot betreffende eene ordonnantie op het loodswezen op de Maas. Z.d.
- Fol. 294** Kladaantekeningen van Hugo de Groot betreffende eene ordonnantie op het zetten van vuurbakens voor de vaart op de Maas. Z.d.
- Fol. 295** Concept-rekest van Adam Louys, burger van Rotterdam, aan de Staten-Generaal, waarin hij verzoekt, dat - daar de bouw van zijn oliemolen bijna gereed is - den secretaris van Oudenbosch diens verzoek om octrooi voor een te stichten oliemolen ontzegd wordt. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 295 verso** Fragment-aantekeningen uit het testament van Adriaen Adriaensz. Jonge Lyefhebber, waarin hij o.m. den armen van Rotterdam de som van 25 gulden vermaakt. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 296** Concept-verklaring van dijkgraaf, heemraden en gedeputeerden van de vier kavels van de Krimpenerwaard, waarin zij verklaren, dat de toestemming van Lekkerkerk en Ouderkerk in de betaling van zekere beschrijvingskosten (opgeteekend in de rekening d.d. 1612 November 16) niet van invloed mag zijn op de betaling van de kosten van het afgeloopen proces tusschen genoemde plaatsen en den dijkgraaf, noch op de betaling van dijkkosten. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 297** Concept-rekest van Cornelis Lenerdss, landbouwer, wonende in het ambacht Hillegersberch in den polder van Butterdorp, inhoudende het verzoek om - nadat het in 1615 door hem verkregen consent om in genoemden polder een huis te zetten, geen effect gesorteerd heeft door oppositie van eenige burens - op eenigszins andere wijze aldaar een huis te mogen bouwen. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 298-299** Concept-rekest van Steven van der Does, heer van Noordwijk, inhoudende het verzoek om "by maniere van interpretatie" van de origineele gift van de ambachtsheerlijkheid te verklaren, dat hem de bode- en klerkambten van beide gerechten vrij van erfpacht competeeren of hem ten minste voornoemde ambten te vergunnen met kwijtschelding van alle verschenen en onverschenen erfpachten. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 300** Concept-rekest van burgemeesters van Rotterdam aan de Staten-Generaal, inhoudende het verzoek om kapitein Lambert te gelasten, op te treden tegen de Barbarijsche zeeroovers en tegen de Hollanders, die met deze in verstandhouding staan, welk verzoek de Raden van admiraliteit hadden afgewezen op grond van den last, genoemden kapitein gegeven, om op eenige Oostindische schepen te passen. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot.

- Fol. 301-302** Concept-verslag van Christiaan Prins, volgens last van Gecommitteerde Raden d.d. April 4 l.l. als hun commissaris naar Ooltgensplaat gegaan, om zekere kwesties nopende subsidie en uitwatering tusschen de ingelanden van den Noordpolder en die van de Oude landen aldaar bij te leggen. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot en blijktens de vermelding van eene overstroming d.d. 1613 Januari na dien datum opgesteld.
- Fol. 303** Concept-rekest van schout, schepenen en regeerders van Charlois aan de Staten van Holland, inhoudende het verzoek om hun eeuwigdurend octrooi voor eene vrije weekmarkt te geven, nadat zij 1601 November 28 octrooi voor 4 jaar hadden verkregen, welk octrooi Maart 15 voor nog 7 jaar was verlengd. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 304** Concept-rekest van Johan Waesbergen, boekdrukker te Rotterdam, aan de Staten van Holland, inhoudende het verzoek om octrooi voor 12 jaar, waarbij ieder verboden wordt zekere dictionnaire na te drukken. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 305** Concept-rekest van Jan Gijsbrechtsz., burger van Rotterdam, aan burgemeesters en vroedschappen der stad om hem op vaste conditie levenslang te gunnen het huis van de Doele, nu bewoond door Jan Cornelisz. Bouman, om er een herberg te vestigen. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 306-307** Concept-rekest van Pauwels Jansz., papierkoopman te Rotterdam, aan het Hof van Holland, inhoudende het verzoek om den 1sten deurwaarder te autoriseeren, om het laatste octrooi van de Staten-Generaal, geconfirmeerd door de Staten van Holland, openlijk te publiceeren o.m. in de steden Dordrecht, Gouda en Gorcum en om dengenen, die suppliants merk hebben nagemaakt, dit te verbieden. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 308** Concept-rekest van schout en schepenen van Baerle aan de Raden ter admiraliteit te Rotterdam, inhoudende het verzoek om de inwoners van hun dorp, waarvan 3/4 deel Generaliteitsgebied is en 1/4 deel tot het gebied der Aartshertogen behoort, onbelast met elkaar handel te laten drijven. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 309** Concept-rekest van hoofdmannen en gildebroeders van het Sint-Nicolaasgilde te Rotterdam aan de burgemeesters, inhoudende het verzoek om hun gilde, dat aangegroeid is tot c. 500 personen, te splitsen in 2 gilden met afzonderlijke ordonnanties, waarvan het eene zal zijne van lakens, garens en dergelijken, en het andere van kruideniers- en dergelijke waren. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot.
- Fol. 310** Concept-plakkaat van de Staten-Generaal, waarbij zij verbieden het invoeren en verkoopen van z.g. "stomme" wijnen of wijnen, met deze vermengd. Z.d.
Dit stuk is van de hand van De Groot. Het plakkaat is van den 9den Augustus 1613 en is gedrukt: *Groot Placaetboek, I, col. 1214 en vlg.*
- Fol. 311-312** Concept-rekest van schout en schepenen van Charlois en annexe polders aan de Staten van Holland ter verkrijging van het octrooi om gedurende 6 jaar over genoemd dorp en polders de middelen te mogen heffen, begrepen in het voorgaande octrooi d.d. 1600 September 12 (ingaande 1601 April 1 en den 10en October 1608 voor 6 jaar verlengd), teneinde daarmee te betalen hunne schulden, o.m. voortgevloeid uit het maken van den zeedijk en andere wegen en om er eene rente voor te koopen tot jaarlijksche betaling van het salaris van den schoolmeester (vóór 1615 April 1).
Dit stuk is van de hand van De Groot. De datum van dit stuk kan benaderd worden door de mededeeling, dat het octrooi 1 April e.k. zal afloopen; dit moet den 1sten April 1615 zijn blijktens den duur van het octrooi.
- Fol. 313 verso** Kladaanteekeningen van Hugo de Groot betreffende het recht van veer o.a. bij Crommenyerdijk. Z.d.
In dorso (fol. 313) staan kladaanteekeningen van De Groot over eene uitkeering van penningen, waarbij o.a. betrokken zijn Hans Ellertsz. en Pieter Costen.
- Fol. 314-315** Copie van de casuspositie, in hoeverre Jacobus, zoon van Philippus Lansbergius, opsteller, en andere personen, onderteekenaars van zeker geschrift, overgeleverd in den kerkeraad van Goes daags vóór de bevestiging van Abraham Appartius tot predikant, - die benoemd was ter vervanging van de den 10en October 1612 ontslagen predikanten Philippus en Petrus Lansbergius - strafbaar zijn. 4 Maart 1614
De datum van deze copie is af te leiden uit dien van het volgend stuk, dat blijkbaar gelijktijdig hiermede is.

- Fol. 316** Copie van het interrogatorium, waaraan Jacobus Lansbergius, als auteur van zeker geschrift, waarin de wettigheid van het beroep van Abraham Appartius tot predikant te Goes bestreden wordt, den 3en Maart 1614 door burgemeesters en schepenen onderworpen is. 4 Maart 1614
- Fol. 317-318** Fragment van eene concept-memorie van Hugo de Groot, waarin hij zegt, dat de magistraat niet aan de kerkelijke censuur onderworpen is, en dat predikanten, die zich "onburgerlijk" gedragen, door de overheid kunnen worden afgezet. 30 November 1612
- Fol. 319-320** Afschriften, ten 1ste van een extract d.d. 1612 November 24 uit het register van resolutiën van burgemeesters en schepenen van Goes d.d. 1612 October 27, inhoudende hun besluit om in het resolutieboek aan te teekenen, dat hunne meening is, dat de nominatie en electie van burgemeesters, schepenen e.a. vrij behoort te zijn, welke resolutie den predikanten mededeeld zal worden, en tevens, dat deze van den kansel de handelingen van den magistraat niet mogen berispen, ten 2de van de mededeeling van secretaris Joachimi d.d. 1612 October 28, dat de 3 predikanten beloofd hebben zich volgens deze resolutie te gedragen, en ten 3de van een extract uit bovengenoemd register op datum 1612 November 18, bevattende het schriftelijk antwoord der 3 predikanten. Z.d.
Zie voor het extract fo. 322-323.
- Fol. 321** Afschrift van het geschrift, door 18 personen den kerkeraad van Goes den 4en Februari 1614 overgeleverd, en inhoudende de bezwaren, die zij hebben tegen het beroep van mr. Abraham Appaert, aan de gemeente als predikant voorgedragen. 4 Maart 1614
- Fol. 322-323** Extract uit het register van resolutiën van burgemeesters en schepenen van Goes d.d. 1612 October 27, gevolgd: 1. door eene mededeeling van secretaris Joachimi d.d. 1612 October 28, 2. door een extract als boven d.d. 1612 November 18. 24 November 1612
Zie voor een afschrift fo. 319-320, waar men een uitgebreidere beschrijving vindt.
- Fol. 324-325** Afschrift van het plakkaat, den 1en Juni 1603 van het stadhuis te Goes gepubliceerd, waarbij baljuw, burgemeesters en schepenen kenbaar maken, dat zij in stadsdienst een geneesheer en een apotheker met name mr. Guilliaem Henricus Houdeppius en mr. Pieter Vitus, hebben aangenomen, tevens verbiedend, dat andere chirurgijns en dergelijke binnen Goes en haar vrijheid practiseeren. Z.d.
- Fol. 326** Afschrift van de remonstrantie d.d. 1612 October 26, overgeleverd aan burgemeesters en schepenen van Goes door mr. Michiel van Baerlant, baljuw, waarin hij o.m. verzoekt om de kerkedienaars te verbieden zich met nominatie en electie van magistraatspersonen te bemoeien en van de preekstoel handelingen van den magistraat te berispen. Z.d.
- Fol. 327-328** Concept-advies van Hugo de Groot, betreffende de houding, door den baljuw van Goes tegenover de drie predikanten aldaar, speciaal tegenover Philippus Lansbergius, in te nemen, waarin hij den baljuw aanraadt burgemeesters en schepenen te verzoeken, om de predikanten te verbieden: 1° zich te bemoeien met nominatie of electie van magistraatspersonen, 2° de handelingen van deze van den kansel te berispen, 3° kerkelijke procedures tegen deze in te stellen, maar alvorens hiertoe over te gaan, eerst de Staten van Zeeland in deze zaak te hooren. Z.d.
- Fol. 329-340** Copie van het advertisement, aan de Rekenkamer van Holland overgegeven vanwege hoofdingelanden e.a. van Almkercke c.s. in hun proces - loopende over de betaling der kosten van het maken van eene nieuwe brug over de Alme - met de hoofdingelanden van de Alme e.a. Z.d.
- Fol. 341-364** Copie van het kort advertisement, aan de Rekenkamer van Holland overgegeven vanwege hoofdingelanden van de Alme e.a. in hun proces - loopende over de betaling der kosten van het maken van eene nieuwe brug over de Alme - met hoofdingelanden e.a. van Almkercke. Z.d.

Brief van Anna Maria gravin van Hohenlohe aan [Hugo de Groot], 1629. Met aantekeningen, [ca. 1960].

1629

3 stukken

Afgedrukt in *Briefwisseling van Hugo Grotius, 1629-1630-1631*. Dr. B.L. Meulenbroek, ed., *Rijks Geschiedkundige Publicatiën. Grote Serie 113*, p.41. In de noten van deze uitgave wordt verwezen naar Collectie Willem en Hugo de Groot, Tweede Supplement, inv. nr. 1. Oud inv. nr. Collectie Willem en Hugo de Groot, Tweede Supplement inv. nr. 1 is komen te vervallen (1995, NS).